B.I.T.-I.L.O.
29. 1. 60
PERIODIQUES

SLUŽBENI LIST
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

»SLUŽBENI LIST FNRJ« izlazi po potrebi, u srpskom, hrvatskom, slovenskom i makedonskom izdanju. — Oglasi po tarifi. — Žiro račun kod Narodne banke FNRJ za pretplatu i posebna izdanja 101-11, za oglase 101-11
1-30 1-931.

Srijeda, 30. prosinca 1959.
BEOGRAD
BROJ 52. GOD. XV.

Cijena ovom broju je 20.— din. — Pretplata za godinu 1960. iznosi 2.000.— din. a za inozemstvo 3.000.— din. — Redakcija: Kraljevića Marka ul. br. 2. Poš. pretinac 226. — Telefoni: centrala 22-616, 22-417 i 22-238, Administracija 22-276, Odjeljenje prodaje 22-619.

845.

UKAZ
O PROGLAŠENJU SAVEZNOG DRUŠTVENOG PLANA ZA 1960. GODINU

Na osnovu člana 71. točka 2. Ustavnog zakona o osnovama društvenog i političkog uređenja Federativne Narodne Republike Jugoslavije i saveznim organima vlasti, proglašava se Savezni društveni plan za 1960. godinu, koji je Savezna narodna skupština usvojila na sjednici Saveznog vijeća od 25. prosinca 1959. i na sjednici Vijeća proizvođača od 25. prosinca 1959. godine.

P. R. br. 80
Beograd, 28. prosinca 1959.

Predsjednik Republike,
Josip Broz-Tito, v. r.

Predsjednik
Savezne narodne skupštine,
Petar Stambolić, v. r.

SAVEZNI DRUŠTVENI PLAN ZA 1960. GODINU

PRVI DIO

Glava I.

OSNOVNI CILJEVI I ZADACI DRUŠTVENOG PLANA ZA 1960. GODINU

Polazeći od osnovnih ekonomsko-političkih ciljeva i zadataka Društvenog plana privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine, njihovog ostvarenja u 1957., 1958. i 1959. godini, kao i rezultata dosadašnjeg privrednog razvoja, koji se naročito ističu:

u snažnom porastu industrijske proizvodnje, koji je bio jedna od bitnih karakteristika privrednog razvoja u proteklom periodu; u izvanrednom napretku poljoprivredne proizvodnje, kao i u stvaranju mnogo šire materijalne i organizacione osnove za njeno daljnje unapređivanje; u porastu aktivnosti u ostalim oblastima proizvodnje i u uslužnim djelatnostima;

u povećanju vanjskotrgovinske razmjene, a naročito u brzom povećanju izvoza, što je u 1959. godini dovelo do umanjenja deficita trgovinske bilance;

u visokom nivou privrednih investicija u osnovne fondove u pretjašnjim godinama;

u ostvarenom porastu osobne potrošnje i društvenog standarda,

i polazeći od činjenice da se privredni sistem i metode organizacije i funkcioniranja privrede stalno razvijaju i usavršavaju, što pruža sve povoljnije uvjete za daljnji privredni razvoj.

Društveni plan za 1960. godinu postavlja slijedeće osnovne zadatke:

1) povećati opseg proizvodnje u svim privrednim oblastima, tako da se osnovni zadaci Društvenog plana privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine izvrše već u 1960. godini, t. j. godinu dana prije;

2) ostvariti porast produktivnosti rada u svim privrednim oblastima kao osnovicu stalnog porasta proizvodnje i poboljšanja životnih uvjeta stanovništva; u tu svrhu pored ulaganja koja unapređuju proizvodne snage, pojačati napore za daljnje stručno obrazovanje kadrova, usavršavati sistem raspodjele dohotka, a posebno sistem nagrađivanja i metode rada u privrednim organizacijama;

3) u skladu s povećanjem produktivnosti rada i proizvodnje ostvariti porast realne osobne potrošnje i životnog standarda uopće, a posebno radnika i službenika; pritom posvećivati i dalje naročitu pažnju snabdijevanju gradova i industrijskih centara poljoprivrednim proizvodima;

4) osigurati povećana ulaganja u stambenu izgradnju, školstvo i druge ustanove za obrazovanje i usavršavanje, zdravstvenu zaštitu i komunalne objekte;

5) osigurati daljnji porast izvoza i time omogućiti povećanje uvoza u svrhu potpunijeg snabdijevanja proizvodnje i tržišta;

6) kod investicionih ulaganja u privredu težište napora i sredstava koncentrirati na dovršavanje započetih objekata u svim granama i djelatnostima, kako bi njihova eksploatacija što neposrednije pridonijela porastu proizvodnje i dohotka u 1960. i idućim godinama; s tim u vezi spriječiti neželjeno širenje fronta investicione izgradnje, s obzirom na raspoloživa sredstva i potrebu pravodobnog i efikasnijeg izvođenja započetih investicija; posebnu pažnju u 1960. godini posvetiti investiranju u industriju, građevinarstvo i nabave vozila za željeznički transport;

7) u svrhu postizanja što većih proizvodnih rezultata, poticati uvođenje suvremenih proizvodnih postupaka, specijalizaciju i međusobnu kooperaciju poduzeća, kao i druge oblike udruživanja na proizvodnoj osnovi;

8) nastaviti provođenje politike ubrzanja razvoja privredno nerazvijenih područja daljnjim investicionim ulaganjima i ostvarivanjem drugih uvjeta za taj razvoj;

9) jačati materijalnu osnovicu školstva i uopće ustanova za obrazovanje i usavršavanje, zdravstva i ostalih djelatnosti društvenog standarda, koristeći u tom pravcu i nove mogućnosti koje pruža reforma postojećeg budžetskog sistema; istovremeno osiva-

rivati racionalno i štedljivo korištenje sredstava, naročito u oblasti socijalnog osiguranja, donošenjem odgovarajućih propisa koji će omogućiti racionalniju upotrebu sredstava na ovom području.

DRUGI DIO

SMJERNICE ZA RAZVITAK PRIVREDE U 1960. GODINI

Glava II.

DRUŠTVENI BRUTO PROIZVOD, DRUŠTVENI PROIZVOD I NACIONALNI DOHODAK

I. Proizvodnja

1. Polazeći od osnovnih ciljeva i zadataka za daljnji razvoj privrede, od dostignutog nivoa proizvodnje u 1959. godini i od postojećih materijalnih i društvenih uvjeta, predviđa se da će se u 1960. godini ostvariti slijedeći porast društvenog bruto proizvoda, društvenog proizvoda i nacionalnog dohotka:

— u milijardama dinara
— u tekućim cijenama

	1958.	1959.[1])	1960.	1959. / 1958.	1960. / 1959.
Društveni bruto proizvod	4.700,1	5.488 8	6.163,4	116,8	112,3
Društveni proizvod	2.019,4	2.419,2	2.623,0	119,8	108,4
Nacionalni dohodak	1.853,5	2.231,3	2.412,8	120,4	108,1

Kretanje društvenog bruto proizvoda, društvenog proizvoda i nacionalnog dohotka pokazuje slijedeći pregled:

— u cijenama 1956. godine
— u indeksnim brojevima

	1958.	1959.	1960.	Petogod. plan 1961.
	1956.	1959.	1956.	1956.
Društveni bruto proizvod	115,5	112,0	171,9	170,7
Društveni proizvod	118,2	108 3	157,4	154,1
Nacionalni dohodak	118,7	108,0	158,4	154,1

U periodu od 1957. do 1960. godine ostvaren je prosječni godišnji porast društvenog bruto proizvoda od 14,0%, društvenog proizvoda od 11,0% i nacionalnog dohotka od 11,7%.

Nacionalni dohodak na jednog stanovnika, uz prosječni godišnji porast stanovništva od 1,2% porastao bi u 1960. godini za 6,7%, u odnosu na 1959. godinu.

2. Porast industrijske proizvodnje po osnovnim kategorijama namjene koji se predviđa u 1960. godini, iskazan sa odgovarajućim porastom proizvodnje u 1958., 1959. i 1961. godini, pokazuje slijedeći pregled:

— u cijenama 1956. godine
— u indeksnim brojevima

	1958.	1959.	1960.	Petogod. plan 1961.
	1956.	1959.	1956.	1956.
Industrija — ukupno	114,9	116,7	187,6	195,2
Sredstva proizvodnje	115,8	118,3	187,4	196,4
— sredstva rada	116,0	121,9	202,2	212,3
— predmeti rada	115,7	117,6	184,9	193,8
Sredstva potrošnje	112,6	112,9	188,4	192,0

3. Po pojedinim privrednim oblastima predviđa se slijedeći porast bruto proizvodnje:

— u milijardama dinara
— u tekućim cijenama

	1958.	1959.	1960.	1959. / 1958.	1960. / 1959.
Privreda — ukupno	4.700,1	5.488,8	6.163,4	116,8	112,3
Industrija	2.458,0	2.821,0	3.283,0	114,8	116,7
Poljoprivreda	928,6	1.147,0	1.163,0	123,5	101,4
Šumarstvo	64,0	71,7	75,3	112,0	105,0
Građevinarstvo	317,6	393,8	448,5	124,0	113,9
Saobraćaj	284,6	319,4	360,9	112,2	113.0
Trgovina i ugostiteljstvo	345,3	387,9	423.7	112,3	109,2
Zanatstvo	302,0	348,0	399.0	115,2	114,7

Kretanje društvenog proizvoda po privrednim oblastima prikazuje slijedeći pregled:

— u cijenama 1956. godine
— u indeksnim brojevima

	1958.	1959.	1960.	Petogod. plan 1961.
	1958.	1959.	1956.	1956.
Privreda — ukupno	118,2	108,3	157,4	154,1
Industrija	114,1	114,8	161,0	166,1
Poljoprivreda	134,1	96 5	150,7	141,7
Šumarstvo	117,6	104.9	118,1	103,5
Građevinarstvo	116,4	112,3	173,1	164,9
Saobraćaj	111.6	111 2	150,7	156,3
Trgovina i ugostiteljstvo	106,5	109,4	172,8	146,4
Zanatstvo	110.3	110,1	146.7	140,4

Porast nacionalnog dohotka po privrednim oblastima, uz njegovo predviđeno povećanje u 1960. godini, vidi se iz slijedećeg pregleda:

— u cijenama 1956. godine
— u indeksnim brojevima

	1959.	1960.	1960.	Petogod. plan 1961.
	1958.	1959.	1956.	1956.
Privreda — ukupno	118,7	108,0	158,4	154,1
Industrija	113,8	114,5	159,3	165,7
Poljoprivreda	135.9	96,3	156 0	141.7
Šumarstvo	118,5	105,2	120,0	100,0
Građevinarstvo	116,3	112,3	176,3	164,3
Saobraćaj	111 9	111,7	150,4	162,3
Trgovina i ugostiteljstvo	108,4	109,5	172 8	145,8
Zanatstvo	110,4	110,0	147,5	141,6

[1]) U ovoj i slijedećim tabelama 1959. godina predstavlja procjenu izvršenu od strane Saveznog zavoda za privredno planiranje.

Porast društvenog bruto proizvoda, društvenog proizvoda i nacionalnog dohotka, kakav se predviđa za 1960. godinu, osigurava materijalnu strukturu proizvodnje potrebnu za ostvarivanje zadataka i ciljeva Društvenog plana za 1960. godinu.

II. Raspodjela

1. Predviđa se da će u 1960. godini, uzimajući u obzir porast domaće proizvodnje i ocijenjeni izvoz i uvoz robe i usluga, ukupna raspoloživa sredstva (iz društvenog i privatnog sektora zajedno) iznositi 2.716,2 milijardi dinara, prema 2.508,2 milijardi u 1959. godini, što predstavlja njihov porast od 8,3%.

2. Raspoloživa sredstva samo u okviru društvenog sektora privrede treba da se povećaju od 1.960,6 milijardi dinara u 1959. godini na 2.203,8 milijardi u 1960. godini, ili za 12,4%.

Društveni plan za 1960. godinu predviđa slijedeću raspodjelu ovih sredstava na pojedine kategorije potrošnje:

— u milijardama dinara
— u tekućim cijenama

	1958.	1959.	1960.	1959. / 1958.	1960. / 1959.
Ukupno raspoloživa sredstva	1.682,5	1.960,6	2.203,8	116,5	112,4
I. Privredne investicije	573,6	650,0	713,0	113,3	109,7
— u osnovne fondove	403,6	475,0	538,0	117,7	113,3
— u obrtne fondove	170,0	175,0	175,0	102,9	100,0
II. Investicije društvenog standarda	117,6	140,0	151,0	119,0	107,9
III. Ostale neprivredne investicije	22,8	25,0	14,0	109,6	56,0
IV. Regresi i dotacije	36,7[1])	56,6	68,2	154,2	120,5
V. Opća potrošnja	254,0	270,1	295,6	106,3	109,4
— društveni standard	57,1	62,2	70,6	108,9	113,5
— državni organi i narodna obrana	196,9	207,9	225,0	105,6	108,2
VI. Osobna potrošnja	663,0	834.5	900,0	125,9	107,8
Ukupna potrošnja	1.667,7	1.976,2	2.141,8	118,5	108,4
Kalkulativna rezerva i grješke	14,8	—15,6	20,0	—	—
Nerasporedena sredstva	—	—	42,0	—	—

Provođenjem u život ovog plana i tekućim mjerama ekonomske politike treba u osnovi osigurati proporcije predviđene ovom raspodjelom.

[1]) Sadržan je i iznos sredstava isplaćen iz privrednih rezervi federacije koji nije obuhvaćen u istoj poziciji saveznog budžeta.

Glava III.

INVESTICIJE

1. Rukovodeći se u investicionoj politici principima postavljenim u Društvenom planu privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine, u 1960. godini treba posvetiti naročitu pažnju: dovršavanju započetih objekata, prije svega u industriji, koji su važni za ostvarivanje proizvodnih zadataka petogodišnjeg plana; ubrzanom izgrađivanju onih objekata za koje su sistematski izvršeni svi pripremni radovi, a njihova izgradnja je od naročitog značaja za razvoj proizvodnje poslije 1960. godine; zatim izgrađivanju i proširivanju energetskih i saobraćajnih kapaciteta u skladu sa općedruštvenim bilancama, i najzad, modernizaciji građevinarstva i građevinske industrije. Osim toga, treba osigurati u svim privrednim oblastima porast investicija koji osigurava njihov daljnji uspješni razvitak U 1960. godini valja također povećati ulaganja u svrhu bržeg privrednog razvoja NR Makedonije, NR Crne Gore i Autonomne Kosovsko-metohijske Oblasti, naročito kod onih objekata koji treba da se završe u 1960. i 1961. godini.

Raspoloživa sredstva Općeg investicionog fonda planom se usmjeravaju u navedenim pravcima. Putem učešća u izgradnji objekata koji se financiraju iz Općeg investicionog fonda, kao i samostalnim financiranjem investicione izgradnje iz ostalih društvenih investicionih fondova (narodnih republika, kotara i općina), treba osigurati naprijed navedene osnovne zadatke investicione izgradnje u 1960. godini.

2. Ukupna investiciona ulaganja u 1960. godini (privredne i neprivredne investicije u osnovne i obrtne fondove društvenog i privatnog sektora) predviđaju se na oko 963 milijarde dinara. Od toga investicije društvenog sektora (društvene investicije) iznose oko 878 milijardi dinara.

3. Od ukupnih sredstava za društvene investicije, uložit će se u fondove obrtnih sredstava (obrtni fondovi) oko 175 milijardi dinara, a u fondove osnovnih sredstava (osnovni fondovi) oko 538 milijardi dinara.

4. Bruto ulaganja u osnovne fondove privrede obuhvaćaju amortizaciju u iznosu od 118 milijardi dinara, koliko je ocijenjeno da će se od raspoloživih amortizacionih sredstava utrošiti za investiranje u osnovna sredstva, imajući u vidu nove mogućnosti za slobodnije korištenje sredstava amortizacionih fondova.

Sa tako planiranim investicijama u 1960. godini, bruto ulaganja u osnovne fondove privrede za prve četiri godine treba da čine, u cijenama 1956. godine, oko 81% od njihovog opsega predviđenog za period od 1957. do 1961. godine.

5. Predviđa se da će se u 1960. godini utrošiti za investicije u društveni standard oko 151 milijarda dinara, čime se ove investicije, uzimajući u obzir i prethodne godine, povećavaju više nego razmjerno prema privrednim investicijama. Pritom se izdaci za ostale neprivredne investicije (izgradnja upravnih zgrada i drugih sličnih objekata) treba znatno da umanje u 1960. godini, s obzirom na njihov veliki porast u prijašnjim godinama.

Investicije u društveni standard, zaključno sa planiranim investicijama u 1960. godini, treba da dostignu oko 83% od ukupnog opsega predviđenog za period od 1957. do 1961. godine (računato u cijenama 1956. godine), a ukupne neprivredne investicije oko 91%.

6. Predviđa se slijedeća struktura i dinamika društvenih investicija u osnovne fondove:

	Investicije 1960. godine (u milijardama dinara)	Indeksi		Struktura		
		1960. / 1958.	1960. / 1959.	1958.	1959.	1960.
Ukupno	703,0	129,2	109,9	100,0	100,0	100,0
Privredne investicije	536,0	133,3	113,4	74,0	74,2	76,5
Investicije u društveni standard	151,0	128,5	107,9	21,8	21,9	21,5
Ostale neprivredne investicije	14,0	61,4	56,0	4,2	3,9	2,0

Od ukupnih društvenih privrednih investicija, akumulacija (neto privredne investicije u osnovne i obrtne fondove) iznosi u 1960. godini 531 milijardu dinara ili 22% od nacionalnog dohotka.

7. Suglasno osnovnim principima investicione politike utvrđenim za period od 1957. do 1961. godine, raspoloživa sredstva za investicije treba u pojedinim privrednim oblastima pretežno koristiti u slijedeće svrhe:

1) u oblasti industrije i rudarstva predviđena bruto investiciona ulaganja od 238 milijardi dinara treba prvenstveno koristiti za dovršavanje započete investicione izgradnje i daljnju izgradnju samo onih novih, odnosno za rekonstrukciju i modernizaciju postojećih objekata i kapaciteta čija je proizvodnja od bitnog značaja sa gledišta privrednog razvoja u idućim godinama. S ovim investicijama treba prvenstveno osigurati daljnju izgradnju objekata energetike, prehrambene industrije, industrije građevinskog materijala, kemijske industrije, industrije celuloze i papira, drvne industrije i obojene metalurgije, kao i osigurati ubrzanje investicione izgradnje u privredno nerazvijenim i zaostalim područjima;

2) u oblasti poljoprivrede predviđena investiciona ulaganja u iznosu od 100 milijardi dinara poslužit će za nastavljanje procesa ubrzanog razvitka ratarstva, a naročito stočarstva. Zbog toga se predviđaju, osim drugih ulaganja, veće investicije za opremu, zatim znatno veća sredstva za nabavu stoke, izgrađivanje objekata za potrebe stočarstva, kao i za druge investicije u stočarstvu. Izgrađivanje hidromelioracionih i vodoprivrednih objekata predviđa se na približno istom nivou kao i u 1959. godini. Osim toga, predviđena investiciona sredstva treba da služe za izgrađivanje objekata za preradu i uskladištenje poljoprivrednih proizvoda, za podizanje zasada i druge namjene;

3) u oblasti šumarstva iznos od 10 milijardi dinara upotrebit će se pretežno za izgradnju šumskih puteva i nabavu opreme, a jednim dijelom i za početna ulaganja u svrhu podizanja intenzivnih kultura velikog i brzog prirasta;

4) u oblasti građevinarstva predviđena sredstva od 19 milijardi dinara treba koristiti za nabavu mehanizacije i druge opreme, radi bržeg unapređivanja i modernizirania građevinske djelatnosti;

5) za oblast saobraćaja predviđaju se sredstva u iznosu od 126 milijardi dinara za modernizirање i proširivanje voznog i plovnog parka u svim granama saobraćaja, a posebno u željezničkom transportu, što treba da bude jedna od bitnih karakteristika sadašnjih investicija u 1960 godini; zatim, za proširivanje željezničke mreže i povećavanje propusne moći postojećih pruga, za nastavljanje započetih radova na izgrađivanju i proširivanju pomorskih luka, riječnih pristaništa i aerodroma, kao i za daljnje izgrađivanje mreže puteva i proširivanje kapaciteta gradskog i međumjesnog poštansko-telegrafsko-telefonskog saobraćaja;

6) u oblasti trgovine, ugostiteljstva i turizma planirana sredstva u iznosu od 38 milijardi dinara upotrebit će se uglavnom za iste namjene kao i u prethodnoj godini, s tim da se osiguravaju veća sredstva za ubrzano izgrađivanje stovarišta i silosa, kao i veća sredstva za unapređivanje turizma i ugostiteljstva, odnosno za proširivanje i moderniziranje turističkih i ugostiteljskih kapaciteta i poboljšavanje ostalih uvjeta u turizmu i ugostiteljstvu;

7) za investicije u zanatstvu predviđena sredstva u iznosu od oko 8 milijardi dinara (koja su znatno veća nego u prethodnoj godini) treba koristiti za obnavljanje i povećavanje zanatskih kapaciteta, kako bi se zanatstvo brže osposobilo da pruža što kvalitetnije usluge privredi i stanovništvu.

Radi pravilnog izvođenja investicione izgradnje potrebno je da se u 1960. godini u još većoj mjeri nego prethodih godina sistematski provode odgovarajuće organizaciono-tehničke i druge mjere sa ciljem da se osigura ekonomična upotreba sredstava i postignu što veći efekti investicionom izgradnjom. Investiciona ulaganja treba da se zasnivaju na dobro pripremljenim programima i projektima, kako bi se izgradnja ubrzala i pojedini objekti stavili u pogon u predviđenom roku.

Osim predviđenih sredstava, investicije u pojedinim privrednim oblastima, a naročito u oblasti industrije i saobraćaja, mogu biti i veće ukoliko se u toku 1960. godine ostvare novi izvori inozemnih sredstava i u većem iznosu nego što je to ovim planom predviđeno. Savezno izvršno vijeće će naknadno propisati uvjete i način davanja dinarske protuvrijednosti za ova dodatna inozemna sredstva.

8. U 1960. godini predviđa se slijedeća struktura investicija po privrednim oblastima:

	— u milijardama dinara					
	1958.		Procjena 1959.		1960.	
	Iznos	Struktura %	Iznos	Struktura %	Iznos	Struktura %
Industrija i rudarstvo	171,1	42,5	205,0	43,2	238,0	44,3
Poljoprivreda	73,2	18,1	90,0	18,9	100,0	18,6
Šumarstvo	5,4	1,3	7,5	1,6	10,0	1,8
Građevinarstvo	14,9	3,7	15,0	3,2	19,0	3,5
Saobraćaj	107,1	26,5	118,0	24,8	125,0	23,2
Trgovina i ugostiteljstvo	26,3	6,5	33,0	6,9	38,0	7,1
Zanatstvo	5,6	1,4	6,5	1,4	8,0	1,5
Ukupno:	403,6	100,0	475,0	100,0	538,0	100,0

Za investicije u osnovne fondove u 1960. godini predviđaju se u Općem investicionom fondu sredstva u iznosu od 278 milijardi dinara. Ova sredstva, zajedno sa sredstvima drugih investicionih fondova, treba da osiguraju predviđenu strukturu investicija. Pritom treba nastojati da se prilikom raspisivanja novih investicionih zajmova u 1960. godini vodi računa o već preuzetim i novim obavezama za iduće godine, da bi opseg ovih obaveza bio u skladu sa stvarnim mogućnostima investiranja.

9. U okviru investicija po pojedinim privrednim oblastima, a u smislu odredaba Društvenog plana privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine, predviđaju se i u 1960. godini savezna sredstva za nastavak zajamčenih investicija, i to: na teritoriju NR Makedonije u iznosu od 24,5 milijarde dinara, na teritoriju NR Crne Gore u iznosu od 22,8 milijarde dinara i na području Kosova i Metohije u iznosu od 16,1 milijardi dinara.

Za brži razvitak ostalih nerazvijenih područja rezervira se ovim planom za 1960. godinu iznos od 4 milijarde dinara iz sredstava Općeg investicionog fonda, kao učešće federacije u pomoći tim područjima. Iz ovih sredstava dodjeljivat će se zajmovi za izgradnju industrijskih objekata, a izuzetno i za druge namjene i objekte, kad u tim područjima treba stvarati opće uvjete za njihov industrijski razvitak. Do završetka tih objekata ukupne obaveze federacije ne mogu premašiti iznos od 12 milijardi dinara.

Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da izvrši raspodjelu predviđenih sredstava na narodne republike i dogovorno s njima odredi osnovne pravce i i metode u aganja.

Glava IV.

OSOBNA POTROŠNJA I DRUŠTVENI STANDARD

I. Osobna potrošnja

1. Realni opseg osobne potrošnje sveg stanovništva u 1960. godini treba da se poveća za 6,1%, odnosno po stanovniku za 4,8%. Time će sa 1960. godinom zaključno biti ostvareno povećanje realnog opsega osobne potrošnje za oko 47%, prema 1956. godini. Društvenim planom privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine predviđeno je bilo povećanje od 42% za pet godina. Planiranim razvojem osobne potrošnje u 1960. godini zadaci petogodišnjeg plana na području realne potrošnje stanovništva bit će ostvareni i premašeni za četiri godine.

2. Prosječne plaće osoba zaposlenih u privredi treba da se, u skladu sa predviđenim porastom produktivnosti rada, povećaju u 1960. godini za 6%, uz povećanje prosječnih plaća u državnim organima i javnim službama, kao i mirovina, za 3,5%.

U vezi sa stambenom reformom kojom se, između ostalog, sadašnji iznos stanarine povećava u prosjeku oko 2,5 puta, izvršit će se u 1960. godini povećanje plaća, mirovina i invalidnina, kao naknada za povećanje stanarina. Zbog toga plaće zaposlenog osoblja povećat će se u prosjeku za 6,5%, a mirovine i invalidnine za 9,3%. Ukupno povećanje prosječnih nominalnih plaća iznosit će na taj način oko 12%.

Uz promjenu visine stanarine izvršit će se tokom 1960. godine i druga neophodna usklađivanja cijena, a prije svega, cijene električne energije za kućanstva. Ove promjene, nužne radi postizanja pravilnijih međusobnih odnosa cijena, dovest će do izvjesnog povećanja nivoa cijena u oblasti osobne potrošnje.

3. Na osnovu predviđenog povećanja nominalnih plaća i navedenih promjena u cijenama i prosječnim troškovima života, realne plaće osoba zaposlenih u društvenom sektoru treba da se u 1960. godini povećaju za 7% — 8%, u odnosu na 1959. godinu. Time se sa 1960. godinom zaključno postiže povećanje realnih plaća prema 1956. godini, i to: u privredi za 52%, a u neprivrednim djelatnostima za oko 40%. Društvenim planom privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine predviđeno je bilo povećanje prosječnih realnih plaća osoba zaposlenih u privredi za 47%, a u neprivrednim djelatnostima za 34%. Prema tome, petogodišnjim planom predviđeno povećanje prosječnih realnih plaća bit će već u 1960. godini premašeno.

U 1960. godini predviđa se i porast osobne potrošnje poljoprivrednih proizvođača. Taj porast treba da bude u skladu sa razvojem proizvodnje i sa raspoloživim zalihama koje poljoprivredni proizvođači prenose iz 1959. godine.

4. Ocijenjeni porast realne osobne potrošnje u 1960. godini bit će omogućen:

1) daljnjim povećavanjem proizvodnje industrijske potrošne robe, koja treba da osigura porast raspoloživih robnih fondova za oko 12,5%;

2) predviđenim obimom poljoprivredne proizvodnje, čime treba postići povećanje potrošnje važnijih prehrambenih proizvoda, a naročito mesa, mlijeka i prerađevina od tih proizvoda;

3) uvozom gotovih proizvoda za osobnu potrošnju, u iznosu od 18,2 milijardi deviznih dinara, prema 13,5 milijardi dinara u 1959. godini.

5. Da bi se osiguralo planirano povećanje osobne potrošnje i realnih plaća, Savezno izvršno vijeće će u okviru svojih ovlaštenja poduzimati tokom godine odgovarajuće mjere radi ostvarivanja utvrđene politike porasta životnog standarda.

U svrhu osiguranja porasta osobne potrošnje potrebno je:

1) ostvariti predviđeni porast proizvodnje i dohotka, a naročito porast proizvodnje industrijskih i poljoprivrednih proizvoda namijenjenih osobnoj potrošnji;

2) osigurati potpunije prilagođavanje industrijske proizvodnje promjenama koje nastaju u strukturi potrošnje;

3) osigurati realizaciju predviđenog uvoza potrošne robe i time utjecati na bolju snabdjevenost tržišta;

4) kreditnom politikom omogućiti normalno kretanje zaliha potrošne robe, usklađujući ga sa opsegom i porastom proizvodnje i potrošnje.

Za poboljšanje životnih uvjeta i realne osobne potrošnje radnika i službenika od posebnog je značenja:

1) da se ostvari što veći porast produktivnosti rada i da povećanje plaća zaposlenih osoba bude u skladu s tim porastom. U tu svrhu treba dalje usavršavati sistem nagrađivanja i unutrašnju organizaciju privrednih poduzeća, kako bi se što više poticalo povećanje produktivnosti rada;

2) da narodni odbori još brže nastave sa poduzimanjem mjera radi što bolje organizacije snabdijevanja gradova poljoprivrednim proizvodima. Koristeći se dosadašnjim iskustvom, narodni odbori treba da se u punoj mjeri staraju kako o proširenju i povećanju proizvodnje, tako i o boljoj organizaciji snabdijevanja gradskih područja;

3) da se sredstva općinskih i kotarskih investicionih fondova više nego dosada koriste za suvremenije opremanje trgovinskih organizacija koje se bave snabdijevanjem gradova, kao i za poboljšanje društvene prehrane i razvijanje servisa za pružanje različitih usluga gradskom stanovništvu;

4) da politika općinskih i kotarskih narodnih odbora u pogledu dopunskog opterećenja osobnih dohodaka stanovništva, kao i politika cijena komunalnih usluga, budu u skladu sa općim postavkama ovoga plana o porastu realnih plaća i realne potrošnje zaposlenih osoba.

II. Društveni standard

1. U 1960. godini predviđa se daljnje unapređivanje službi koje pridonose poboljšanju društvenog

standarda. Da bi se to predviđanje ostvarilo potrebno je naročitu pažnju posvetiti proširivanju školskog prostora, povećavanju mreže zdravstvenih ustanova i uopće boljem funkcioniranju zdravstvene službe.

Stambene zajednice treba da pojačaju svoju aktivnost u stvaranju i razvijanju svih onih djelatnosti koje mogu olakšati položaj porodice i kućanstva. Oslanjajući se na stambene zajednice, općinski odbori brinut će se za širenje raznih pomoćnih servisa, naročito servisa za održavanje stanova i stambenih zgrada, što će biti od značaja u 1960. godini, kada će kućni savjeti imati na raspolaganju veća sredstva za održavanje zgrada.

2. Organi društvenog upravljanja u pojedinim djelatnostima društvenog standarda treba, koristeći veći priliv stručnih kadrova, da poboljšaju organizaciju rada u ovim ustanovama i osiguraju što svestranije zadovoljavanje različitih potreba građana.

Osobni i materijalni rashodi u svim djelatnostima društvenog standarda povećat će se i u 1960. godini. Povećat će se i sredstva socijalnog osiguranja, naročito u vezi sa predviđenim porastom zaposlenosti. Organi društvenog upravljanja treba da nastoje da se ova sredstva što racionalnije i štedljivije koriste, kako bi se ukupni rashodi socijalnog osiguranja kretali u okvirima određenim ovim planom. U tom pravcu treba i donošenjem odgovarajućih propisa osigurati racionalniju upotrebu tih sredstava.

3. Reforma u financiranju stambene izgradnje omogućit će daljnje povećanje investicija u toj oblasti, pri čemu treba očekivati da će se pojačati i individualna ulaganja u stambenu izgradnju. Naročitu pažnju u 1960. godini treba obratiti mjerama za sprečavanje skoka cijena u stambenoj izgradnji.

4. U 1960. godini treba i dalje poticati brže rješavanje komunalnih problema. Za tu svrhu treba mobilizirati sredstva političkoteritorijalnih jedinica i samih građana, kao i privrednih organizacija. Osim toga, nužno je i u republičkim društvenim planovima posvetiti veću pažnju osiguranju sredstava za izgradnju krupnih komunalnih objekata u većim gradovima i industrijskim centrima.

5. Društveni plan za 1960. godinu predviđa povećanje sredstava za investicije u oblasti školstva i zaštite zdravlja. S obzirom da ove investicije zaostaju u tempu, potrebno je da narodne republike i narodni odbori poklone ovim oblastima veću pažnju i da iz svojih fondova povećaju ulaganja za njihov brži razvoj. U tome pravcu nadležni organi treba u toku 1960. godine da razrade plan mjera kojima će se postići odgovarajuće usmjeravanje investicija.

Glava V.

BUDŽETI

1. Povećanje privredne aktivnosti predviđeno za 1960. godinu, potreba daljnjeg razvoja službi društvenog standarda i ostalih javnih službi, kao i nove obaveze koje nastaju za budžet usljed provođenja propisa o financiranju stambene izgradnje, prouzrokuju daljnji porast budžetskih rashoda. Na povećanje budžetskih rashoda utjecat će i provođenje u život novog Zakona o budžetima i financiranju samostalnih ustanova. Provođenje ovoga zakona omogućit će veću stabilnost budžeta i veću financijsku samostalnost, kao materijalnu osnovu za razvoj lokalne samouprave u oblasti budžetske potrošnje.

Porast budžetskih rashoda, bez rashoda koji imaju privrednu namjenu (sredstva za unapređivanje privrednih oblasti, regresi i dotacije privredi, sredstva za pokrivanje razlika u cijenama iz poslovanja sa inozemstvom), treba da se kreće u granicama do 11% u odnosu na procjenu dostignutog nivoa u 1959. godini, a sa rashodima privrednog karaktera do 13%.

Pored povećanja sredstava administrativnog dijela budžeta, namijenjenih pokriću obaveza koje proizlaze iz primjene novih stambenih propisa i propisa o povećanju invalidskih prinadležnosti, osnovni dio povećanja treba upotrebiti za razvoj službi društvenog standarda, a u prvom redu, za razvoj školstva i zdravstvene zaštite.

Povećanje rashoda u državnoj upravi treba ograničiti na najnužniju mjeru. Poboljšanje kvaliteta rada javnih službi treba tražiti u njihovoj boljoj i racionalnijoj organizaciji. U vezi s tim, državni organi i samostalne ustanove treba da obrate veću pažnju pitanjima usavršavanja organizacije rada, štednji i ekonomičnijem trošenju budžetskih sredstava.

2. Rashodi saveznog budžeta za 1960. godinu, upoređeni s odgovarajućim rashodima za 1958. i 1959. godinu, predviđaju se u slijedećim iznosima:

— u milijunima dinara

	1958.	1959. procjena izvršenja	1960. plan	1960. 1959.	1959. 1958.
I. Ukupni rashodi saveznog budžeta	330.242	403.746	428.260	106,1	122,3
II. Rashodi bez rashoda za narodnu obranu i bez dotacija narodnim republikama	112.886	169.886	198.260	116,7	149,6
u tome:					
1. administrativni dio budžeta sa budžetskom rezervom	46.768	59.215	62.874	106,2	126,7
2. otplata zajmova i nacionalizirane imovine	11.997	14.300	15.886	111,0	119,2
3. regresi i dotacije privredi	35.192	56.621	68.210	120,5	160,9
4. unapređivanje privrednih oblasti i nuklearna energija	13.729	14.750	21.090	143,0	107,4
5. pokriće razlike u cijenama u poslovanju sa inozemstvom	5.200	25.000	25.000	—	100,0
6. dotacije za investicije [1]	—	—	5.200	—	—

[1]) Ova pozicija sadrži učešće narodnih republika i narodnih odbora u deviznim prihodima od prometa inozemnih turista, u iznosu od 2.500 milijuna dinara, kao i iznos od 2.700 milijuna dinara za izgradnju u Novom Beogradu.

Ukupno povećanje saveznog budžeta u 1960. godini iznosi 24,5 milijardi dinara, od čega otpada: na administrativni dio budžeta 3,7 milijarde dinara, na regrese i dotacije 11,6 milijardi dinara, na unapređivanje privrednih djelatnosti i razvoj nuklearne energije 6,3 milijardi i na dotacije za investicije 5,2 milijardi dinara.[1])

Rashodi administrativnog dijela budžeta povećavaju se najvećim dijelom usljed redovnog napredovanja službenika, povećavanja invalidskih prinadležnosti, kao i zbog primjene novih stambenih propisa. Povećanje regresa proistječe uglavnom usljed toga što je regres za povlaštenu vožnju na željeznici u iznosu od 10 milijardi predviđen u saveznom budžetu što nije bio slučaj u 1959. godini (u kojoj je naknada dana iz sredstava privrednih rezervi federacije). Povećanje rashoda za unapređivanje privrednih djelatnosti nastaje najvećim dijelom zbog proširenja geološko-istraživačkih radova.

Savezno izvršno vijeće podvrgnut će ispitivanju sve propise na osnovu kojih su uvedeni pojedini regresi u privredi, da bi se postigle neophodne uštede u ovim rashodima. Ove uštede poslužit će da se pojačaju privredne rezerve federacije.

3. Ukupni rashodi za narodnu obranu (osobni i materijalni, rashodi za izgradnju saobraćajnica i investicije za vojnu industriju koje se financiraju iz Općeg investicionog fonda) treba u 1960. godini da iznose 210.100 milijuna dinara, prema 198.000 milijuna dinara, koliko će se utrošiti u 1959. godini. Učešće ukupnih rashoda narodne obrane u nacionalnom dohotku iznosit će 8,7% u 1960. prema 8,9% u 1959. godini.

4. U saveznom budžetu utvrđuju se dotacije narodnim republikama u iznosu od 19.900 milijuna dinara za pokriće njihovih redovnih rashoda, uzevši u obzir povećavanje budžetskih potreba narodnih republika, kao i mogućnosti kojima one raspolažu za pokriće ovih povećanih potreba. Osim toga u saveznom budžetu predviđen je iznos od 3.000 milijuna dinara iz kojeg će se dati posebne dotacije NR Bosni i Hercegovini, NR Makedoniji, NR Crnoj Gori i Autonomno Kosovsko-metohijskoj Oblasti za provođenje novog Zakona o budžetu.

Glava VI.

DRUŠTVENE REZERVE

1. Radi osiguranja planiranog razvoja, otklanjanja eventualnih odstupanja i neravnomjernosti u izvršenju plana i stvaranja stabilnijih odnosa na tržištu, Društveni plan za 1960. godinu predviđa formiranje rezervi.

2. Društvene rezerve u 1960. godini predviđaju se u iznosu od oko 42 milijarde dinara.

Ova sredstva mogu se upotrebiti za povećanje državnih materijalnih rezervi i deviznih rezervi, kao i za posebnu privrednu rezervu federacije.

3. Potrebno je da se i prilikom sastavljanja planova i budžeta narodnih republika, kotara i općina predvide odgovarajuće rezerve kojima bi se osiguralo stabilnije ostvarivanje planskih zadataka u toku godine.

Glava VII.

PRIVREDNI ODNOSI SA INOZEMSTVOM

1. Društveni plan za 1960. godinu predviđa daljnje proširivanje privredne suradnje sa inozemstvom, i to:

1) porast izvoza industrijskih proizvoda, prvenstveno proizvoda metalne industrije, elektroindustrije, industrije papira, prehrambene i duhanske industrije;

2) porast ukupnog izvoza poljoprivrednih proizvoda, pri čemu se osjetno povećava izvoz ratarskih i stočarskih proizvoda, a i proizvoda drugih grana poljoprivrede, na bazi dobre poljoprivredne proizvodnje u 1959. godini i predviđenog daljnjeg porasta ove proizvodnje u 1960. godini;

3) porast ukupnog uvoza zbog povećanja uvoza opreme i reprodukcionog materijala za potrebe industrije i poljoprivrede, a i za potrebe drugih privrednih oblasti, kao i zbog porasta uvoza robe široke potrošnje, uz istovremeno osjetno umanjenje uvoza osnovnih prehrambenih proizvoda usljed prestanka uvoza pšenice, masti i šećera;

4) porast nerobnih prihoda, naročito od pomorskog saobraćaja, inozemnog turističkog prometa i trgovinskih usluga;

5) zaključivanje novih kreditnih aranžmana za financiranje uvoza opreme i ostalih proizvoda, kao i povećanje iznosa sredstava za kreditiranje našeg izvoza;

6) proširivanje tehničke i proizvodne suradnje sa inozemstvom.

2. Predviđeno povećanje izvoza iapoređeno sa prethodnim godinama pokazuje slijedeće odnose:

	— u milijardama dinara po službenom tečaju				
	1958.	1958.	1960.	1959./1958.	1960./1959.
Ukupni izvoz	137,4	146,6	175,2	106 7	119,5
— izvoz industrijskih proizvoda	95,5	108,2	117,3	113,3	108,4
— izvoz poljoprivrednih proizvoda	37,4	34,1	53,4	91,2	156,5
— izvoz proizvoda šumarstva	4,5	4,3	4,5	94,6	104,6

3. Najveći doprinos povećanja ukupnog izvoza daje u 1960. godini poljoprivredna proizvodnja, pošto se izvoz poljoprivrednih proizvoda povećava za preko 56 %.

4. Predviđa se povećanje ukupnog uvoza reprodukcionog materijala za oko 22 %, u odnosu na 1959. godinu. Povećanje uvoza reprodukcionog materijala za industriju iznosi 19%, što treba da osigura planirani porast industrijske proizvodnje od 14%, kao i očekivani izvoz industrijskih proizvoda. Osjetno se povećava i uvoz reprodukcionog materijala za potrebe poljoprivrede.

Uvoz gotovih proizvoda za osobnu potrošnju treba u 1960. godini znatnije porasti, s obzirom na predviđeno povećanje osobne potrošnje i životnog standarda. Jednu od karakteristika uvoza čini i primjetno povećanje uvoza kapitalne opreme.

Uvoz prehrambenih proizvoda u 1960. godini bitno se umanjuje, odnosno svodi se samo na uvoz nekih specifičnih prehrambenih proizvoda.

5. Povećanje aktive iz nerobnog prometa u 1960. godini iznosit će oko 3,4 milijarde. To treba da dođe kao rezultat porasta ukupnih nerobnih prihoda od 41,8 milijarde u 1959. na 46,8 milijardi dinara u 1960. godini, i ukupnih nerobnih rashoda od 20,9 milijardi na 22,5 milijarde dinara. Porast nerobnih prihoda očekuje se od povećanja kapaciteta trgovačke mornarice, porasta i unapređenja turističkog prometa, trgovinskih usluga i dr.

6. Kao rezultat gore predviđenih kretanja u privrednim odnosima sa inozemstvom, u 1960. godini računa se sa daljnjim umanjivanjem deficita, a posebno

[1]) U 1959. godini sredstva za izgradnju u Novom Beogradu dodijeljena su iz privrednih rezervi federacije u iznosu od 2.000 milijuna dinara, tako da efektivno povećanje iznosi 809 milijuna dinara.

deficita iz tekućeg poslovanja sa inozemstvom (tekući deficit platne bilance).

7. Da bi se ostvarile predviđene proporcije platne bilance, nameće se potreba odgovarajuće kontrole uvoza, a naročito potreba pravodobnog poduzimanja operativnih mjera kojima treba osigurati viškove proizvoda za izvoz i njihov kvalitet.

U svrhu proširenja i olakšanja robne razmjene sa inozemstvom, a naročito s pojedinim područjima Komitet za vanjsku trgovinu može koristiti neraspoređena sredstva platne bilance do iznosa od 3 milijarde dinara.

8. U 1960. godini bit će nužno izvršiti izmjene u deviznom i vanjskotrgovinskom režimu, s obzirom na sve veći opseg vanjske trgovine i na potrebu da se ovaj režim u većoj mjeri prilagodi osnovnim principima na kojima se zasniva naš sistem privređivanja. Ovim promjenama treba, između ostalog, stvoriti pogodnije uvjete za korištenje sredstava namijenjenih uvozu opreme.

Glava VIII.

TRŽIŠTE I CIJENE

1. Predviđeni razvoj proizvodnje u 1960. godini pruža uvjete za daljnje poboljšavanje snabdjevenosti tržišta, a s tim u vezi i za punije usklađivanje tržišnih odnosa. Za održavanje stabilnosti tržišta potrebno je naročito: 1) da se ostvari planirani opseg i struktura proizvodnje i uvoza, što će omogućiti formiranje raspoloživih robnih fondova prema predviđenom razvoju pojedinih oblika potrošnje; da se struktura proizvodnje adekvatnije prilagođava promjenama u strukturi potrošnje, naročito osobne potrošnje, i da se razvojem proizvodnje i potrošnje osigurava odgovarajuće popunjavanje zaliha; 2) da se očuva planirani nivo investicione i budžetske potrošnje, kao i da se porast osobnih dohodaka stanovništva što više uskladi s porastom produktivnosti rada.

2. Predviđeni razvoj proizvodnje i potrošnje u 1960. godini stvara uvjete za daljnje usklađivanje međusobnih odnosa cijena, naročito na onim područjima gdje su njihovi disparitet bili jako naglašeni. U tu svrhu u 1960. godini provest će se izmjene nivoa stanarina, cijena električne energije i tarifa za robni željeznički saobraćaj.

3. Osim brige za stalno usklađivanje materijalnih odnosa na tržištu, potrebno je pravodobno poduzimati i odgovarajuće mjere radi otklanjanja onih smetnji u organizaciji robnog prometa koje mogu izazvati neopravdani porast cijena.

U tu svrhu općinski i kotarski narodni odbori treba da posvete veću pažnju usavršavanju sistema i organizacije robne razmjene, povećavajući istovremeno ulaganja za materijalno-tehničko opremanje i modernizaranje privrednih organizacija koje se bave prometom robe.

Glava IX.

KADROVI, ZAPOSLENOST I PRODUKTIVNOST RADA

1. Da bi se osiguralo povećavanje proizvodnje i produktivnosti rada, u 1960. godini treba nastaviti sa provođenjem mjera za sistematsko poboljšavanje kvalifikacione strukture postojećih kadrova. Treba dalje povećavati sredstva namijenjena za stručno školovanje omladine, stručno i dopunsko obrazovanje radnika i službenika.

U stručnom osposobljavanju novih kadrova kao i podizanju stručnosti postojećih kadrova posebno mjesto pripada privrednim organizacijama i njihovim udruženjima kao i općinama i kotarima, čija djelatnost treba i ubuduće da bude daleko više usmjerena u tom pravcu.

2. U 1960. godini potrebno je povećati ulaganja u izgradnju školskog prostora, naročito za osmogodišnje osnovne škole u većim gradovima i industrijskim centrima, a također i u ostalim područjima gdje je mreža tih škola nedovoljna.

3. Daljnje ulaganje sredstava iz fondova za kadrove u 1960. godini treba pridonijeti proširivanju i poboljšavanju materijalne baze ustanova za stručno obrazovanje i usavršavanje. U svrhu uspješnijeg ostvarivanja programa razvitka ustanova za stručno obrazovanje i njegovog usklađivanja sa suvremenim potrebama privrede, neophodno je potrebno još potpunije ostvarivati jedinstveno djelovanje svih fondova za kadrove političkoteritorijalnih jedinica, kako bi raspoloživa sredstva tih fondova bila što pravilnije i racionalnije upotrebljena.

4. Porast produktivnosti rada predstavlja jedan od trajnih ciljeva ekonomske politike. Mjereno društvenim proizvodom na jednog zaposlenog, u 1960. godini predviđa se porast produktivnosti u društvenom sektoru privrede za oko 7,1%, a u industriji i rudarstvu za 7,5%. Time bi prosječna produktivnost rada u društvenom sektoru privrede u 1960. godini bila veća za 25,9% u odnosu na 1956. godinu, prema porastu od 26,4% koliko je Društvenim planom privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine bilo predviđeno za 1961. godinu.

Savezno izvršno vijeće osigurat će praćenje i analizu djelovanja instrumenata privrednog sistema i poduzimati odgovarajuće mjere za njegovo usavršavanje u pravcu poticanja bržeg porasta produktivnosti rada.

Privredne organizacije treba da ostvaruju porast produktivnosti rada usavršavanjem sistema nagrađivanja, unapređivanjem organizacije rada i proizvodnje, poboljšavanjem uvjeta života i rada zaposlenih osoba, kao i povećavanjem radne discipline. U svojim planovima privredne organizacije treba da što racionalnije usklade odnos između povećanja zaposlenosti i produktivnosti rada. Sredstva fondova privrednih organizacija namijenjena za investicije treba koristiti naročito za ona ulaganja koja omogućuju racionalizaciju procesa proizvodnje i povećanje produktivnosti rada.

5. U 1960. godini predviđa se porast opsega zaposlenosti za oko 160.000 osoba. Takvim porastom zaposlenosti u nepoljoprivrednim djelatnostima omogućuje se upošljavanje cijelog priraštaja aktivnog stanovništva, kao i daljnje prelaženje jednog dijela aktivnog stanovništva iz poljoprivrede u nepoljoprivredne djelatnosti.

Na bazi predviđenog porasta zaposlenosti u nepoljoprivrednim djelatnostima, u 1960. godini nastavit će se proces bržih promjena ekonomske strukture stanovništva. Ocjenjuje se da će u 1960. godini nepoljoprivredno stanovništvo sačinjavati približno polovinu ukupnog stanovništva.

TREĆI DIO

RAZVOJ POJEDINIH PRIVREDNIH OBLASTI

Glava X.

INDUSTRIJA

1. Porast fizičkog opsega industrijske proizvodnje predviđa se da će u 1960. godini iznositi oko 14%, u odnosu na 1959. godinu. Time se 1960. godine postiže 96% od povećanja proizvodnje predviđenog po Društvenom planu privrednog razvoja Jugoslavije od

1957. do 1961. godine. Prema tome, industrija će za četiri godine ostvariti proizvodne ciljeve postavljene petogodišnjim planom.

Po pojedinim industrijskim granama može se očekivati slijedeće kretanje fizičkog opsega proizvodnje:

Grane djelatnosti	1959. : 58.	1960. : 59.
Proizvodnja elektroenergije	113	113
Proizvodnja i prerada ugljena	109	107
Proizvodnja i prerada nafte	115	130
Crna metalurgija	115	111
Obojena metalurgija	108	104
Proizvodnja i prerada nemetala	112	110
Metalna industrija	115	117
Brodogradnja	109	111
Elektroindustrija	124	133
Kemijska industrija	124	111
Industrija građevinskog materijala	118	116
Drvna industrija	120	111
Industrija papira	109	117
Tekstilna industrija	110	111
Industrija kože	112	114
Industrija gume	111	124
Prehrambena industrija	120	116
Grafička industrija	107	118
Industrija duhana	73	118
U k u p n o:	113	114

2. Predviđeni porast industrijske proizvodnje u 1960. godini zasniva se, prije svega, na:

1) novim kapacitetima puštenim u pogon u toku 1959. godine, i to naročito u proizvodnji nafte, crnoj metalurgiji, kemijskoj industriji, drvnoj industriji, industriji celuloze, industriji gume i prehrambenoj industriji;

2) izvršenim rekonstrukcijama i modernizaciji postojećih objekata, na aktiviranju novih kapaciteta u 1960. godini, i to: u elektroprivredi, proizvodnji nemetala, metalnoj i metalopreradivačkoj industriji, industriji građevinskog materijala, industriji papira i tekstilnoj industriji, kao i na daljnjem korištenju unutrašnjih rezervi u postojećim kapacitetima;

3) daljem angažiranju kapaciteta vojne industrije u proizvodnji za potrebe tržišta;

4) odgovarajućoj snabdjevenosti osnovnim sirovinama, reprodukcionim materijalom i energijom. U osiguranju industrije električnom energijom računa se sa učinkom propisanih mjera za njeno racionalnije trošenje i sa maksimalnim učešćem termoelektrana u proizvodnji;

5) porastu produktivnosti rada i boljem korištenju postojećih rezervi u kapacitetima.

3. Ocjenjuje se slijedeći razvoj industrijske proizvodnje po ekonomsko-tehnološkim grupacijama:

	1959. : 58.	1960. : 59
Energetika	110	110
Reprodukcioni materijal	114	117
Građevinski materijal	113	112
Oprema	116	119
Osobna potrošnja	112	110
U k u p n o:	113	114

U okviru takvog porasta proizvodnje predviđa se slijedeće kretanje proizvodnje nekih važnijih proizvoda:

	Jedinica mjere	Proizvedeno 1958. godine	Predviđena proizvodnja 1960. godine
Energetska proizvodnja			
Električna energija	000 MWh	5.048	9.350
Ugljen	000 tona	17.101	22.600
Sirova nafta	000 tona	294	900
Derivati nafte	000 tona	853	1.180
Osnovni metali			
Čelik	000 tona	887	1.390
Bakar (blister)	tona	29.384	35.000
Aluminij	tona	14.662	24.000
Proizvodi namijenjeni pretežno poljoprivredi			
Umjetna gnojiva	000 tona	187	392
Traktori	kom.	2.961	7.500
Poljoprivredni strojevi	tona	14.722	33.000
Proizvodi namijenjeni pretežno saobraćaju			
Brodovi pomorski	BRT	84.500	190.000
Kamioni i kamioneti	kom.	2.765	5.500
Tračnička vozila	tona	12.560	55.000
Proizvodi namijenjeni pretežno građevinarstvu			
Cement	000 tona	1.555	2.300
Cigla	milijuna kom.	813	1.400
Drvne umjetne ploče	tona	14.500	50.000
Rezana građa	000 m³	1.833	2.239
Crijep	000 kom.	185.675	240.000
Elektroinstalacioni materijal	tona	780	1.900
Proizvodi namijenjeni pretežno osobnoj potrošnji			
Radio-aparati	kom.	125.449	310.000[1])
Namještaj	000 garn.	164	447
Pamučne, vunene i svilene tkanine	000 m²	222.988	305.676
Obuća[2])	000 pari	22.814	34.000
Šećer	tona	146.748	340.000
Duhanske prerađevine	milijuna kom.	16.409	20.500

Raspoložive količine primarnih sirovina za industriju bile bi slijedeće:

— u milijardama dinara
— u cijenama 1958. godine

	1958.	1959.	1960.	1960 : 59
Sirovine:				
— iz rudarstva	72,7	79,3	91,0	115
— iz poljoprivrede	92,0	113,5	136,4	120
— iz šumarstva	49,3	55,0	58,9	107
Hidroenergija	21,4	23,2	28,9	125
U k u p n o:	235,4	271,0	315,2	116

[1]) U tome 30.000 tranzistorskih radio-aparata.
[2]) Kožna, gumena i sanitetske proizvodnje.

Snabdijevanje sirovinama iz domaćih izvora u globalu je u 1960. godini na nivou višem za 12% od nivoa osiguranja industrije tim sirovinama planiranog za 1961. godinu.

4. Visok porast industrijske proizvodnje u 1960. godini pri istim hidrološkim prilikama kao u 1959. godini imat će za posljedicu napregnutu elektroenergetsku bilancu. To će zahtijevati optimalno korištenje akumulacije, maksimalno korištenje termoelektrana, kao i poduzimanje operativnih mjera za usklađivanje rada i skraćivanje remonta elektrana.

U planu industrijske proizvodnje za 1960. godinu računalo se sa sezonskim i povremenim redukcijama u elektrokemijskoj i elektrometalurškoj industriji.

5. Izvoz industrijskih proizvoda će u 1960. godini porasti za 8,4% u odnosu na 1959. godinu, računato na bazi inozemnih cijena. Najveće povećanje očekuje se kod mašinske opreme, finalnih proizvoda drvne industrije i proizvoda prehrambene industrije.

6. U 1960. godini investiciona ulaganja treba orijentirati prije svega na dovršavanje već započetih objekata energetike, prehrambene industrije, industrije građevinskog materijala, kemijske industrije, industrije celuloze i papira, drvne industrije i obojene metalurgije. Naročito je važno ubrzati izgradnju onih objekata koji se mogu završiti u toku 1960. i 1961. godine. Osim toga, treba nastaviti proces rekonstrukcije postojećih kapaciteta, i to naročito uvođenjem modernih proizvodnih postupaka, uz primjenu odgovarajuće automatizacije. Nova investiciona ulaganja u 1960. godini treba prvenstveno usmjeriti na daljnje povećanje proizvodnje u granama energetike, zatim proizvodnje reprodukcionog materijala, a posebno proizvodnje u industriji građevinskog materijala, drvnoj industriji i industriji celuloze i papira. Pritom se predviđa da će se nova ulaganja koristiti u najvećoj mogućoj mjeri za investicije u privredno nerazvijenim kotarima.

Glava XI.

GRAĐEVINARSTVO

1. U oblasti građevinarstva predviđa se slijedeća vrijednost proizvodnje u 1960. godini:

	— u milijardama dinara — u tekućim cijenama		
	1959.	1960.	Indeks 1960. : 1959.
Ukupna vrijednost građev. radova[1])	393,8	448,5	113,9
Građev. radovi na privrednim objektima	201,8	228,3	113,1
Građevinski radovi na neprivrednim objektima	192,0	220,2	114,7

Predviđenim opsegom radova za 1960. godinu u iznosu od 448,5 milijardi dinara u tekućim cijenama, odnosno 382 milijarde dinara u cijenama 1956. godine, postiže se nivo koji za 6,6% premašuje opseg predviđen Perspektivnim planom za 1961. godinu.

2. Za izvršenje planiranog opsega građevinskih radova predviđaju se za 1960. godinu u oblasti građevinarstva bruto investiciona ulaganja u iznosu od 19 milijardi dinara. Od ovih sredstava iznos od oko 17 milijardi dinara upotrebit će se za nabavu građevinske mehanizacije i transportnih sredstava.

Sa investicijama predviđenim u 1960. godini i već uloženim sredstvima u 1957., 1958. i 1959. godini ostvarit će se oko 84% od ukupno predviđenih investicija u oblasti građevinarstva u periodu od 1957. do 1961. godine.

[1]) Obuhvaćena je proizvodnja privrednih organizacija (projektantske organizacije, građevinska, građevinsko-zanatska i montažna poduzeća, poduzeća za istraživačke radove), građevinski radovi investitora u vlastitoj režiji i individualna građevinska djelatnost.

Ispoređenje predviđenog nivoa radova u 1960. godini sa opsegom investicionih ulaganja u oblasti građevinarstva u toj godini, ukazuje na relativno zaostajanje mehanizacije građevinarstva prema predviđanjima Društvenog plana privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine, i pored toga što se ova ulaganja znatnije povećavaju u 1960. godini.

Razvitak kapaciteta za završne građevinske radove zaostaje za opsegom radova, što usporava i poskupljuje izgradnju objekata društvenog standarda. Zbog toga je potrebno da narodni odbori, građevinske i građevinsko-zanatske privredne organizacije i odnosne ustanove obrate naročitu pažnju da se što brže razviju ovi kapaciteti.

3. Uz predviđeno povećanje mehanizacije i sa poboljšanjem organizacije izvođenja radova, što treba da dovede do daljnjeg povećanja produktivnosti rada, očekuje se da će broj zaposlenih osoba biti samo za oko 4% veći prema broju zaposlenih u 1959. godini.

4. Da bi se izbjegli eventualni zastoji u izvođenju građevinskih radova, zbog neusklađenosti dinamike proizvodnje sa potrošnjom ili zbog nepravodobnog uvoza deficitnih materijala, potrebno je pravodobno poduzeti odgovarajuće mjere za osiguranje redovnog snabdijevanja tržišta građevinskim i drugim materijalima za ugrađivanje.

5. Neophodno je potrebno ubrzati uvođenje tipizacije i standardizacije, radi lakše i punije primjene novih suvremenih metoda građenja. Zato treba sistematski organizirati izradu odgovarajućih standarda i tipskih projekata, naročito u oblasti visokogradnje, i ubrzati primjenu novih i racionalnih materijala, elemenata i konstrukcija, otklanjajući odlučno smetnje koje takvom razvoju stoje na putu.

Glava XII.

POLJOPRIVREDA

1. Polazeći od već postignutih rezultata i stvorenih uvjeta za brže unapređivanje poljoprivrede, predviđa se da će fizički opseg poljoprivredne proizvodnje u 1960. godini biti nešto viši (za 1,3%) nego u dosada najboljoj 1959. godini. Takav opseg proizvodnje veći je za 28% od postignutog opsega u 1958. godini, za 18% od opsega u 1957. godini, a za 13% od opsega predviđenog za 1961. godinu.

U okviru takvog porasta poljoprivredne proizvodnje u cjelini, predviđa se slijedeći opseg proizvodnje po pojedinim granama:

	Indeksi za 1960. godinu		
	1951/55 = 100	1958. = 100	1959. = 100
Ratarstvo	167,7	141,9	95,1
Voćarstvo	105,7	103,8	69,9
Vinogradarstvo	134,2	100,8	116,4
Stočarstvo	165,9	128,2	120,0
Ribarstvo	150,0	116,1	120,0
Domaća prerada	112,6	97,3	89,1

U odnosu na 1959. godinu, do najvećeg porasta treba da dođe u stočarstvu, najvažnijoj grani intenzivne poljoprivrede. Pomicanja u korist stočarstva moguća su, jer su u 1959. godini stvoreni uvjeti kako za povećanje brojnog stanja stoke, tako i za poboljšanje njene proizvodnosti i njeno kvalitativno uzdizanje. Udio ratarstva u 1960. godini pao bi od 53,4% u 1959. godini na 50,0% dok bi udio stočarstva porastao od 28,2% na 33,4%, dijelom na račun udjela voćarstva i domaće prerade. Time bi se struktura proizvodnje znatnije poboljšala i potpuno približila predviđenoj strukturi za 1961. godinu.

Za najvažnije proizvode, osim za krušarice i kukuruz, čija je proizvodnja u 1959. godini izuzetno bila visoka i zbog povoljnih vremenskih prilika, predviđa se daljnje povećanje proizvodnje:

	1958.	— u 000 tona 1959.	1960.
Pšenica i raž	2.691	4.395	4.000
Kukuruz	3.950	6.780	6.200
Šećerna repa	1.480	2.530	2.700
Suncokret	79,6	125	120
Meso — ukupno	496	540	700 (660)
Mlijeko	2.344	2.700	3.000
Jaja	73,7	82,5	95
Suhe šljive	21,4	35	40

Uporedo sa daljnjim uspješnim provođenjem akcionih programa u proizvodnji pšenice, kukuruza i šećerne repe, neposredni zadaci u ratarstvu su osjetnije povećavanje prinosa i proširivanje površina pod raniim povrćem, krmnim biljem i industrijskim kulturama. U tu svrhu pred proizvođačkim organizacijama je zadatak da pripreme, prihvate i provedu slične akcione programe i za druge kulture.

U stočarstvu glavni je zadatak brže i osjetno povećavanje proizvodnje mesa. Za takvu proizvodnju stvoreni su potrebni uvjeti, zahvaljujući odličnom rodu kukuruza, a i drugih krmnih žita i krmnog bilja u 1959. godini. Krupan zadatak je i daljnje znatnije podizanje proizvodnje drugih proizvoda stočarstva, za što je također potrebno izraditi akcione programe kakvi se već provode u proizvodnji mesa i navedenih kultura u ratarstvu.

Pošto su posljednje dvije godine bile veoma povoljne za voćarstvo i vinogradarstvo, u ovim se granama u 1960. godini ne mogu očekivati neki veći rezultati. Međutim, na bazi izvršenih ulaganja i provedenih mjera u njima će se nastaviti preorijentacija na intenzivne zasade, što će se odraziti u većoj i boljoj proizvodnji idućih godina. U vezi s očekivanim manjim rodom u voćarstvu i postepenim prelaskom na industrijsku preradu, predviđa se da će doći do umanjivanja opsega domaće prerade.

U 1960. godini uloga društvenog sektora doći će više nego dosada do izražaja u svim akcijama na modernizaciji i unapređivanju proizvodnje, kao i na tržištu. Predviđa se da će udio krupnih društvenih gospodarstava u bruto proizvodnji porasti na 15,8%, prema 13,2% u 1959. godini. Međutim, u raznim oblicima kooperacije, na bazi novije tehnologije i suvremenih sredstava, putem kojih društveni sektor takvu proizvodnju organizira, njegov udio treba da bude daleko veći.

2. Na osnovu opsega proizvodnje predviđenog za 1960. godinu i prenesenih zaliha, predviđa se da će, u odnosu na 1959. godinu, ukupna vrijednost izvoza na bazi poljoprivredne djelatnosti (zajedno sa prerađivačkom industrijom) porasti za 46%, a vrijednost izvoza neprerađenih poljoprivrednih proizvoda — za 57%. Kad bi se povećao asortiman i poboljšao kvalitet, čemu proizvođačke i trgovinske organizacije treba da posvete punu pažnju, na ovom sektoru postoje široke mogućnosti u pogledu većeg plasmana i boljeg efekta za razne proizvode za koje kod nas postoje naročito povoljni uvjeti (meso, rano povrće, stolno voće i grožđe, i dr.).

S druge strane, predviđa se i osjetno veći uvoz reprodukcionog materijala i visoko produktivne stoke. Takav uvoz penje se na iznos od 20,5 milijardi deviznih dinara, odnosno za 36,7% je veći nego u 1959. godini. U svrhu racionalnije potrošnje stočne hrane i osiguranja odgovarajuće ishrane stoke, predviđen je uvoz znatnih količina koncentrata (za 2,1 milijarde dinara), radi prerade u miješana hraniva prema određenim namjenama. U znatnoj mjeri povećava se (za 133%) uvoz poljoprivrednih strojeva i opreme, naročito onih koje se još ne proizvode u zemlji u dovoljnim količinama i neophodno su potrebni u suvremenoj poljoprivredi (na primjer: neke vrste kombajna, oprema za stočarstvo i dr.). Isto tako, osjetno raste uvoz sirovina i dijelova za industriju koja proizvodi sredstva za poljoprivredu. Međutim, uvoz prehrambenih proizvoda pada od 30 milijardi dinara u 1959. godini — na svega 4,5 milijarde, zbog zadovoljenja potreba u pšenici i masti iz domaće proizvodnje.

3. Za daljnju modernizaciju poljoprivrede i povećanje proizvodnje stavit će se poljoprivrednim organizacijama u 1960. godini na raspolaganje novih 5.000 traktora. Tako će na kraju 1960. godine biti na radu u poljoprivredi oko 35.000 traktora. Znatnije će se povećati snabdijevanje poljoprivrede traktorskim priključnim i ostalim poljoprivrednim strojevima. Broj kombajna povećat će se za oko 1.500, tako da će krajem 1960. godine biti u poljoprivredi u upotrebi blizu 4.900 kombajna.

Predviđa se da će potrošnja umjetnih gnojiva u 1960. godini biti oko 1,700.000 tona, prema 1,400.000 tona u 1959. godini i 982.000 tona u 1958. godini. Time će njihov utrošak porasti na oko 170 kg po hektaru obradive površine.

Raspoložive količine sredstava za zaštitu bilja povećavaju se na 34.000 tona, prema 32.000 tona u 1959. godini.

Radi ostvarenja predviđenog opsega poljoprivredne proizvodnje, osigurat će se iz domaće proizvodnje i uvoza potrebne količine kvalitetnog i selekcioniranog sjemena. U svrhu daljnjeg rasnog poboljšavanja stoke i neposrednog povećavanja stočne proizvodnje, predviđa se osjetnije povećanje uvoza priplodne stoke.

Takvo poboljšanje u tehničkoj opremi i povećanju upotrebe reprodukcionog materijala iz industrije angažirat će odgovarajuća sredstva za regrese u poljoprivredi.

4. Intenzivna ulaganja u poljoprivredu nastavit će se u 1960. godini u još većem opsegu nego dosada. Bruto ulaganja iz društvenih sredstava u 1960. godini iznosit će 100 milijardi dinara, što predstavlja porast od oko 11% prema ocijenjenom izvršenju u 1959. godini. Sa predviđenim investicionim ulaganjem u 1960. godini, ukupna ulaganja u periodu od 1957. do 1960. godine iznosit će oko 76,5% od opsega predviđenog za period 1957.—1961. godine (po cijenama 1956. godine).

Brzo povećavanje suvremene opreme i stočnog fonda predstavlja bitni preduvjet za odgovarajući razvitak krupnih društvenih gospodarstava i značajnije proširenje kooperacije sa individualnim gospodarstvima. U vezi s tim osnovna orijentacija investicija predviđenih u poljoprivredi za 1960. godinu usmjerena je na te namjene.

Kod opreme ide se i dalje na intenzivno uvođenje traktora, uz znatno potpunije kompletiranje i novih i postojećih traktora sa priključnim oruđima koje iziskuje visoki stupanj modernizacije procesa proizvodnje. Kod stočarstva u 1960. godini počet će se provoditi u život široko organizirani program po kome se u idućim godinama broj stoke na društvenim gospodarstvima treba osjetno povećati.

Kod ostalih namjena ulaganja u 1960. godini biti će uglavnom na nivou izvršenja u 1959. godini, ali će njihov odraz na proizvodnju biti efikasniji, s obzirom da ih proizvodne organizacije troše znatno racionalnije i u skladu s lokalnim mogućnostima i potrebama brzog povećavanja proizvodnje. Tako, ulaganja u ekonomske objekte karakterizirat će puna orijentacija na izgradnju jeftinih, ali za nove tehnološke procese sasvim prikladnih objekata, naročito u stočarstvu. Predviđena ulaganja u dugogodišnje zasade usmjerit će se u 1960. godini na izvođenje objekata koji omogućuju in-

tenzivnu i rentabilnu proizvodnju, kao i na rekonstrukciju već podignutih poluintenzivnih plantažnih zasada. Sredstva namijenjena za hidromelioracije koristit će se najvećim dijelom za krupnije objekte, sa ciljem da se osigura njihovo što skorije dovršenje.

Radi provođenja spomenutih programa društvena gospodarstva i zemljoradničke zadruge koristit će sredstva društvenih investicionih fondova pod jednakim uvjetima.

Daljnje povećanje sredstava za investicije u 1960. godini, uz naglašeno davanje prvenstva namjenama čije je aktiviranje brzo i odraz na proizvodnju osjetniji, zahtijeva još veće napore da se ona što bolje i uspješnije koriste. U tu svrhu poljoprivredne organizacije, njihova udruženja i nadležni organi treba da nastoje da se pravodobno izvrše sve potrebne prethodne radnje.

5. U okviru predviđenih ukupnih investicija iz Općeg investicionog fonda upotrebit će se za investicije u oblasti poljoprivrede 59 milijardi dinara (prema predviđenom izvršenju od oko 55 milijardi dinara u 1959. godini).

Ulaganja iz republičkih i lokalnih investicionih fondova, zatim iz republičkih i lokalnih fondova za unapređivanje poljoprivrede, iz sredstava poljoprivrednih organizacija, kao i drugih izvora, treba da se povećaju za oko 35 milijardi dinara u 1959. godini, na oko 41 milijardu dinara u 1960. godini. U 1960. godini računa se sa znatno većim porastom opsega ulaganja iz vlastitih fondova poljoprivrednih organizacija čiji će prihodi znatnije porasti u rodnoj 1959. godini.

Za radove u oblasti vodoprivrede osigurana su u 1960. godini u saveznom budžetu sredstva u iznosu od 3 milijarde dinara. Sa ostalim sredstvima koja će se upotrebiti u ove svrhe, ukupni opseg investicija u vodoprivredi predviđa se da će iznositi oko 5 milijardi dinara.

6. Pored bolje i veće tehničke opreme, punije angažiranje stručnih kadrova i naročite zainteresiranosti proizvođačkih organizacija i samih proizvođača za realiziranje krupnih proizvodnih zadataka, u 1960. godini od izvanrednog je značaja i dobro organizirani rad. Potrebno je da u neposrednoj praksi dođe do potpunog izražaja suradnja naučnih ustanova i proizvođača, da se naučne tekovine, tehnička poboljšanja i nova tehnološka iskustva brzo i točno prenose i primjenjuju na što širem planu, obuhvaćajući sve veće krugove poljoprivrednih proizvođača.

Poljoprivredne organizacije treba da su i dalje u prvom planu svih napora za modernizaciju proizvodnje i njen preobražaj u krupnu i društvenu proizvodnju. One moraju prednjačiti u primjeni najnovijih tehničkih i tehnoloških naučnih dostignuća u svim granama. U tu svrhu proizvodne organizacije treba da posvete najveću pažnju iznalaženju, prihvaćanju i usavršavanju boljih tehnoloških procesa u proizvodnji.

7. Za realiziranje plana neophodno je potrebno proširiti opseg proizvodne suradnje zemljoradničkih zadruga i poljoprivrednih dobara sa individualnim proizvođačima, i razviti sve njene oblike protežući je i na ona područja proizvodnje gdje ona dosada nije bila dovoljno razvijena.

Na bazi znatno boljeg materijalnog, kadrovskog i organizacionog stanja u poljoprivrednim organizacijama, predviđa se da će u 1960. godini doći do daljnjeg poboljšanja u načinu i stupnju korištenja društvenih sredstava. Tome treba pridonijeti i pravilno tumačenje i provođenje odredaba Zakona o iskorištavanju poljoprivrednog zemljišta.

Da bi se predviđeni opseg proizvodnje mogao ne samo ostvariti već i premašiti, potrebno je da se svi društvenopolitički činioci aktivno angažiraju za daljnju modernizaciju poljoprivredne proizvodnje. Od posebne je važnosti da se što više dosadašnjih pozitivnih iskustava iz primjene nove tehnologije u naprednim krupnim gospodarstvima prenesu i na ostale, kao i da se što potpunije aktiviraju raspoloživa sredstva i postojeće rezerve kod zemljoradničkih zadruga.

Glava XIII.

ŠUMARSTVO

1. U 1960. godini donijet će se novi zakon o šumama koji treba pridonijeti daljnjem unapređivanju šumske privrede, potpunijem uvođenju radničkog samoupravljanja, poboljšanju organizacije i metoda gospodarenja u šumarstvu, kao i utvrđivanju načina i izvora za financiranje razvoja ove djelatnosti. Predviđeni opseg investicija u šumarstvu, kao i druga sredstva i mjere, omogućit će da se u 1960. godini naročito prošire:

1) radovi na njezi i unapređivanju šuma, naročito prorjeđivanja, čišćenja i sl., kao i radovi na poboljšavanju šuma unošenjem četinara u lišćarske planinske šume i topola u ravničarske šume;

2) radovi na kompleksnoj melioraciji degradiranih šuma i šikara, uključujući tu i dopunsko pošumljavanje četinarima, topolama i drugim ekonomičnim vrstama drveća;

3) mjere i metode za zaštitu i obranu šuma, naročito od požara, insekata i elementarnih nepogoda;

4) radovi na utvrđivanju stanja šumskog fonda putem redovne inventarizacije (uređivanja) i mjerenja prirasta šuma.

2. Posebnim dopunskim sredstvima iz Općeg investicionog fonda i fondovima političkoteritorijalnih jedinica, na prvom mjestu fondovima za unapređivanje šumarstva, u 1960. godini će se osigurati:

1) brže izgrađivanje stalnih šumskih komunikacija, u svrhu otvaranja nepristupačnih i nedovoljno pristupačnih planinskih šuma sa većim rezervama sječive drvne mase;

2) brže nabavljanje mehanizirane proizvodne opreme za gajenje i podizanje šuma;

3) proširivanje radova na podizanju intenzivnih šumskih kultura i plantažnih i drugih nasada topola, četinara i ostalih vrsta šumskog drveća velikog prirasta.

3. Izgrađivanje stalnih šumskih puteva koji će, osim šumskom, služiti trajno i javnom saobraćaju, treba pomoći i iz budžeta i fondova za puteve narodnih republika, kotara i komuna, kao i iz sredstava zainteresiranih organizacija i ustanova.

Izgrađivanje komunikacija za unutarnji šumski transport, koje istodobno služe i gajenju šuma, može se i dalje vršiti na teret troškova redovnog održavanja šuma.

4. Da bi se osigurala još punija racionalizacija iskorištavanja šumskog bogatstva i dalje održalo povećanje proizvodnje industrijskog drveta i drugih šumskih proizvoda, u 1960. godini treba:

1) kod šumskih gospodarstava omogućavati širi razvoj eksploatacije šuma i šumske proizvodnje na bazi redovnih i uzgojnih sječa, iskorištavanja sporednih šumskih proizvoda, kombiniranog šumsko-poljskog i poljoprivrednog korištenja sposobnih zemljišta i dr.;

2) u sektoru individualnog šumskog vlasništva proširivati zadružne oblike organizacije iskorištavanja šuma i šumske proizvodnje.

5. Za razvoj kooperacije između zadružnih organizacija i individualnih vlasnika šuma, kako radi iskorištavanja, tako i radi podizanja i unapređivanja šuma, koristit će se sredstva fondova za unapređivanje šumarstva, koja se formiraju doprinosom iz prihoda

ostvarenih sječom šuma individualnih vlasnika. Ova sredstva mogu se upotrebljavati i za financiranje javne šumarske službe u ovom sektoru šumskog vlasništva, koju vrše narodni odbori i šumska gospodarstva u ime odbora.

6. Ukupna sječa šuma u 1960. godini predviđa se na oko 19,8. milijuna m³ bruto mase, prema 19,1 milijuna m³ koliko je u prosjeku sječeno u periodu od 1957. do 1959. godine. Time bi volumen sječa u 1960. godini bio nešto iznad predviđanja u Društvenom planu privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine. Sječa četinara treba da poraste u odnosu na prosjek 1957/59. godine za oko 650 hiljada m³, a lišćara za 125 hiljada m³. Time bi struktura sječa u 1960. godini odgovarala predviđanju za period od 1957. do 1961. godine.

U šumama općenarodne imovine predviđa se sječa od oko 13,1 milijuna m³, ili oko 66% od svih sječa, dok bi se u šumama privatnih vlasnika sjeklo oko 6,7 milijuna m³, ili 34%. Pritom, sječe socijalističkog sektora treba da dostignu nivo od oko 9,8 milijuna m³, što predstavlja porast od oko 1,4 milijuna m³, prema prosjeku 1957/59 godine. Na taj način, učešće socijalističkog sektora u ukupnim sječama raste od 44% u prosjeku 1957/59 godine na oko 50% u 1960. godini.

7. Sa povećanjem opsega sječe u socijalističkom sektoru očekuje se da proizvodnja drveta za industrijsku preradu dostigne nivo od oko 6,6 milijuna m³, prema 6,1 milijuna m³ u 1959. godini i 5,2 milijuna m³ u prosjeku za period od 1957. do 1959. godine. Time bi ova proizvodnja premašila za 12% nivo predviđen za period od 1957. do 1961. godine.

Poboljšanje strukture šumske proizvodnje odnosno proces pretvaranja drveta iz predmeta neposredne upotrebe u industrijsku sirovinu, treba da se nastavi i u 1960. godini, pa se predviđa da učešće industrijskog drveta u ukupnim sječama dostigne oko 32,8%, prema 29,0% u prosjeku za period od 1957. do 1959. godine i 30% koliko je predviđeno za period od 1957. do 1961. godine. Potrošnja četinarske oblovine za rezanje treba u 1960. godini da poraste na oko 2,5 milijuna m³, prema 2,3 milijuna koliko je ona prosječno iznosila u periodu od 1957. do 1959. godine, a lišćarske oblovine za rezanje i ljuštenje od 1,6 na 2,0 milijuna m³. Na taj način bi proizvodnja četinarske oblovine premašila predviđeni prosjek za period od 1957. do 1961. godine za 400 hiljada m³, a lišćarske za 361 hiljadu m³.

Kod drveta za kemijsku preradu očekuje se u 1960. godini proizvodnja od 2,0 milijuna m³, što je za 267 hiljada m³ ili 13% više nego u prosjeku od 1957/59 godine, a izjednačava se sa godišnjim prosjekom predviđenim za period od 1957. do 1961. godine.

Proizvodnja ogrjevnog drveta u dryno-industrijskim kombinatima i šumskim gospodarstvima, i pored povećanja sječa, umanjuje se u korist industrijskog drveta na 2,5 milijuna m³, prema 2,6 milijuna m³ u prosjeku od 1957. do 1959. godine, što odgovara kretanju predviđenom u petogodišnjem planu.

8. Narodne republike će i u 1960. godini izvršiti raspored sječa u šumama društvene imovine i poduzeti potrebne mjere za pravilno iskorištavanje šuma individualnih vlasnika i za osiguranje slobodnog prometa industrijsko-tehničkog drveta.

9. U svrhu daljnjeg poboljšavanja organizacionih, stručnih i tehničkih uvjeta za gospodarenje šumama i za šumsku proizvodnju, u 1960. godini će se donijeti zakon o šumama, provesti reorganizacija šumskih gospodarstva, koja treba da se pretvore od ustanova sa samostalnim financiranjem u privredne organizacije, organizirati služba šumske inspekcije, donijeti regulativni i tehnički propisi o gospodarenju šumama i poduzeti daljnje mjere za regulisanje i jačanje službe čuvanja šuma kod šumskih gospodarstava i narodnih odbora.

Glava XIV.

SAOBRAĆAJ

1. Veći opseg industrijske proizvodnje, vanjske trgovine, građevinarstva i turizma, a naročito porast poljoprivredne proizvodnje postignut u 1959. godini i njen predviđeni daljnji porast zahtijevat će u 1960. godini znatno povećavanje opsega saobraćajnih usluga. Proširivanjem prijevoznih kapaciteta svih grana saobraćaja omogućit će se porast opsega saobraćaja, kao i izvjesno poboljšanje kvaliteta prijevoznih i drugih saobraćajnih usluga.

U skladu sa predviđenim kretanjem privrede i raspoloživim kapacitetima saobraćaja predviđa se slijedeće kretanje opsega saobraćajnih usluga po granama:

	1958. / 1957.	1959. / 1958.	1960. / 1959.
Cio saobraćaj	109,0	108,3	110,3
od toga:			
— robni	108,0	109,3	111,6
— putnički	112,3	104,9	106,3
— poštansko-telegrafsko-telefonski	110,6	106,6	110,5
Od ukupnog saobraćaja:			
Željeznički	103,2	104,9	104,8
Pomorski	118,8	108,7	117,7
Riječni	112,9	118,8	108,7
Zračni	114,4	121,9	110,2
Cestovni	145,7	139,0	130,7

Sa predviđenim opsegom saobraćajnih usluga u 1960. godini, dostiže se opći nivo ovih usluga kakav je predviđen Društvenim planom privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine.

2. U 1960. godini bit će potrebno, radi općeg poboljšanja organizacije rada u saobraćaju, pristupiti daljnjim mjerama u pravcu jačanja sistema samoupravljanja i samofinanciranja saobraćajnih privrednih organizacija.

U svrhu boljeg usklađivanja rada i razvoja saobraćajnih grana i stvaranja boljih materijalnih uvjeta za poslovanje transportnih privrednih organizacija, kao i za funkcioniranje i razvoj saobraćaja uopće, predviđa se u 1960. godini provođenje izmjena u sistemu i nivou transportnih tarifa. Izmjena sistema tarifa će, uz ostalo, omogućiti ravnomjerniji raspored prijevoza robe na pojedine grane saobraćaja, a naročito racionalniju raspodjelu prijevoza putnika i robe između željezničkog, riječnog i cestovnog saobraćaja, pri daljnjem ubrzanom razvoju cestovnog saobraćaja.

3. Očekuje se da će produktivnost rada u 1960. godini porasti u saobraćaju u prosjeku za 4,0%. Takav porast produktivnosti zasniva se na porastu fizičkog opsega saobraćaja za 10%, uz povećanje zaposlenog osoblja za oko 13.000 osoba u odnosu na 1959. Produktivnost rada mjerena, međutim, vrijednošću društvenog proizvoda po jednom zaposlenom ocjenjuje se da će porasti za oko 7%.

4. Radi daljnjeg razvoja saobraćaja, u 1960. godini predviđaju se ukupne investicije od 125 milijardi dinara.

Predviđene investicije usmjeravaju se prvenstveno na povećavanje prijevozne moći u svim granama saobraćaja, pri čemu znatnije povećanje predstavlja naročito nabava željezničkih voznih sredstava.

Tako raspoređena investiciona sredstva za 1960. godinu osiguravaju da se u toj godini završi izgrađivanje željezničke pruge Titograd-Bar; za neophodno potreban opseg saobraćaja i da se puste u saobraćaj nove dionice na glavnoj cestovnoj magistrali Beograd-Skoplje-Đevđelija, kao i na Jadranskom pu-

tu; da se povećaju kapaciteti za prijevoz robe i putnika, i to: u željezničkom saobraćaju za oko 42 lokomotive, 2.000 teretnih i 250 putničkih vagona, zatim u pomorskom saobraćaju za oko 102.000 BRT, a u riječnom za oko 3.000 KS brodova tegljača i za oko 30 000 TN tovarnog prostora; da se poveća broj telefonskih priključaka za oko 14.000 i da se proširi prijevozna i propusna moć drugih vrsta saobraćajnih sredstava.

5. U svrhu normalnog financijskog poslovanja privrednih organizacija u riječnom, zračnom i pomorskom putničkom saobraćaju dodijelit će se ovim organizacijama, za određene linije, dotacije iz sredstava saveznog budžeta u iznosu od 2.745 milijuna dinara.

Za povlastice u željezničkom saobraćaju prilikom korištenja godišnjih odmora, kao i za druge povlastice uvedene saveznim propisima, osigurat će se željezničkim transportnim poduzećima naknada u visini do 10 milijardi dinara. Savezno izvršno vijeće utvrdit će naknadno stvarni opseg i način pokrivanja ove naknade.

Glava XV.

TRGOVINA, UGOSTITELJSTVO I TURIZAM

1. Na osnovu predviđenog porasta industrijske i poljoprivredne proizvodnje i vanjskotrgovinske razmjene, kojim se osigurava daljnji porast raspoloživih robnih fondova za široku potrošnju i reprodukciju, očekuje se da će u 1960. godini znatno porasti promet robe u svim granama trgovine.

Ocjenjuje se da će robni promet trgovine na malo u 1960. godini porasti za oko 10 % u odnosu na prethodnu godinu, što je iznad predviđanja u Društvenom planu privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine.

Uporedo sa porastom robnih fondova računa se i sa odgovarajućim porastom prometa trgovine na veliko, naročito prometa poljoprivrednih proizvoda i reprodukcionog i investicionog materijala.

Predviđa se također značajan porast prometa vanjskotrgovinskih privrednih organizacija, kao rezultat pojačane razmjene sa inozemstvom.

2. U 1960. godini nastavit će se sa provođenjem mjera za daljnje usavršavanje organizacije i tehnike prometa poljoprivrednih proizvoda, naročito voća, povrća i drugih proizvoda potrebnih za snabdijevanje gradova i industrijskih centara. Ove mjere treba da budu prije svega usmjerene na stvaranje uvjeta za sve organiziranije povezivanje uvećane proizvodnje s potrošnjom poljoprivrednih proizvoda putem ugovaranja i osiguranja pravodobnog plasmana po najpovoljnijim cijenama za proizvođače i potrošače.

Značajan faktor u normaliziranju i stabiliziranju tržišta poljoprivrednih proizvoda bit će započeto izgrađivanje silosa i magazina, kojim se u 1960. godini osigurava puštanje u pogon novih suvremenih kapaciteta za smještaj oko 82.000 vagona tržišnih viškova žitarica.

Daljnjem poboljšavanju snabdijevanja povrćem, voćem i drugim prehrambenim proizvodima znatno će pridonijeti izgradnja modernih objekata za smještaj i čuvanje namirnica, koji se već podižu ili će se podići u 1960. godini u važnijim centrima proizvodnje i potrošnje.

Uspješnije snabdijevanje svim proizvodima očekuje se i od moderniziranja postojeće i izgradnje nove mreže prodavaonica za prodaju prehrambenih proizvoda i artikala svakodnevne potrošnje, što treba da bude jedan od najpretih ciljeva lokalnih zajednica u idućem periodu.

3. Daljnjem unapređivanju tržišta industrijskih proizvoda bit će i u 1960. godini posvećena svestrana pažnja, kako bi se osiguralo nesmetano realiziranje uvećane proizvodnje i uvoza uz najveće moguće zadovoljenje tražnje.

Da bi se otklonile objektivne teškoće koje se pojavljuju uslijed stješnjenosti u sadašnjem maloprodajnom prostoru, potrebno je da lokalni organi i trgovinske privredne organizacije u 1960. godini poduzmu mjere za što skorije proširenje maloprodajnog prostora ne samo u novopodignutim zgradama, već i adaptacijama i rekonstrukcijama postojećih zastarjelih prodavaonica.

4. Za osiguranje predviđenih investicija u trgovini računa se sa pojačanim ulaganjima trgovinskih privrednih organizacija i društvenih investicionih fondova narodnih odbora i narodnih republika. U financiranju i kreditiranju investicija namijenjenih izgradnji silosa i magazina za smještaj odnosno nabavi suvremene opreme za transport i čuvanje poljoprivrednih proizvoda, učestvovat će Opći investicioni fond u 1960. godini znatno većim sredstvima nego u prethodnoj godini. Opći investicioni fond stimulirat će i moderniziranje postojećih i izgrađivanje novih magazina za industrijsku robu, robnih kuća i drugih objekata maloprodajne i ostale trgovinske mreže.

5. Predviđa se da će promet ugostiteljstva u 1960. godini po opsegu porasti za 10 % u odnosu na prethodnu godinu. Takav porast prometa očekuje se kao rezultat predviđenog porasta realne kupovne snage stanovništva, povećanja kapaciteta, uvođenja suvremenih formi poslovanja u objektima za prehranu, kao i povećanja turističkog prometa.

U 1960. godini očekuje se znatno proširivanje ugostiteljskih kapaciteta dovršavanjem započetih i pojačanim izgrađivanjem novih objekata za smještaj i prehranu u važnijim turističkim mjestima i na saobraćajnicama značajnim za turistički promet.

Nastavit će se i moderniziranje ugostiteljskih kapaciteta rekonstrukcijama, adaptacijama i opremanjem postojećih ugostiteljskih objekata.

Širim uvođenjem suvremenih formi usluživanja u ugostiteljskim objektima za prehranu stvorit će se u 1960. godini uvjeti za veće učešće ugostiteljstva u prehrani stanovništva.

Investicije ugostiteljstva za unapređivanje turizma kreditirat će se sredstvima Općeg investicionog fonda znatnije nego u 1959. godini. Sredstva za proširivanje ostalih ugostiteljskih kapaciteta treba prvenstveno osigurati iz lokalnih i republičkih investicionih fondova i iz fondova privrednih organizacija.

6. U 1960. godini predviđa se daljnji porast turističkog prometa, i to domaćeg za oko 7%, a inozemnog za oko 16%. U tu svrhu pojačat će se moderniziranje postojećih i izgrađivanje novih komunalnih, ugostiteljskih i drugih objekata u turističkim mjestima, uz veće angažiranje sredstava federacije. Paralelno s tim, poduzet će se mjere za bolje korištenje postojećih kapaciteta i za bolje plasiranje turističkih usluga na domaćem i stranom tržištu.

Kao rezultat ovih mjera očekuje se povećanje priliva deviza za oko 20 %, u odnosu na 1958. godinu.

Privredne i društvene organizacije treba da nastave ulaganja za proširivanje kapaciteta odmarališta i drugih objekata namijenjenih odmoru radnih ljudi i omladine.

Glava XVI.

ZANATSTVO

1. U oblasti zanatstva predviđa se za 1960. godinu slijedeći opseg proizvodnje i usluga:

	— u milijardama dinara — u tekućim cijenama		
	1959.	1960.	1960. / 1959.
Ukupno	348,0	399,0	114,7
od toga:			
— društveno zanatstvo	240,0	283,0	117,9
— individualno zanatstvo	108,0	116,0	107,4

Predviđenim opsegom proizvodnje i usluga u iznosu od 399 milijardi dinara u tekućim cijenama, odnosno u iznosu od 323,6 milijarde dinara u cijenama iz 1956. godine, postiže se nivo koji za 1,8 % premašuje nivo predviđen Društvenim planom privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine.

2. Za ostvarivanje povećanog opsega proizvodnje i usluga u 1960. godini predviđaju se investiciona ulaganja u iznosu od 8 milijardi dinara. Sa investicijama predviđenim za 1960. godinu i već uloženim sredstvima u 1957., 1958. i 1959. godini ostvarit će se ukupno predviđene investicije u oblasti zanatstva za period od 1957. do 1961. godine. Narodni odbori i privredne organizacije, kao glavni nosioci investicionih ulaganja u oblasti zanatstva, treba politiku investiranja i dalje orijentirati na:

1) ulaganja za proširivanje mreže uslužnih zanatskih kapaciteta osnivanjem novih, suvremenih zanatskih radnji;

2) moderniziranje postojećih društvenih zanatskih privrednih organizacija, naročito u grani građevinskih zanata, i ostalih zanatskih privrednih organizacija koje se pretežno bave vršenjem usluga, što treba pridonijeti stabiliziranju tržišta i podizanju društvenog standarda, kao i postepenom pretvaranju zanatstva u razgranatu industriju usluga.

3. U 1960. godini predviđa se povećanje broja osoba zaposlenih u zanatstvu za 5 %, u odnosu na broj zaposlenih u 1959. godini. Radi zadovoljavanja potreba u kvalificiranoj radnoj snazi potrebno je, osim redovnog školovanja učenika u privredi, povećanje broja kvalificiranih radnika u zanatstvu postizati i masovnijim izučavanjem zanata putem priučavanja, naročito u grani građevinskih zanata. U isto vrijeme treba u većem opsegu organizirati razne tečajeve i seminare za stručno usavršavanje postojećih kvalificiranih i visokokvalificiranih zanatskih radnika.

ČETVRTI DIO

REŽIM FONDOVA I MJERE ZA IZVRŠENJE PLANA

Glava XVII.

INVESTICIJE I FONDOVI

I. Upotreba sredstava fondova

1. Odredbe saveznih zakona i drugih saveznih propisa kojima je predviđeno obavezno osnivanje fondova narodnih republika, autonomnih jedinica, kotara i općina prestaju važiti.

Fondovi iz prethodnog stava služit će i dalje za financiranje zadataka i ciljeva radi kojih su bili i osnovani, ukoliko ih političkoteritorijalne jedinice ne ukinu svojom odlukom.

Odredbe prethodnih stavova ne odnose se na:
a) društvene investicione fondove;
b) fondove za stambenu izgradnju;
c) fondove za kadrove u privredi;
d) fondove za unapređivanje šumarstva;
e) fondove za puteve.

Sredstva fondova za unapređivanje poljoprivrede koja se po postojećim propisima nisu mogla trošiti u 1959. godini unijet će se u stalni rezervni fond političkoteritorijalne jedinice kojoj je fond pripadao.

Neutrošena sredstva, potraživanja i obaveze fondova iz stava 1 ove točke prelaze na političkoteritorijalnu jedinicu, ukoliko ona te fondove ukine.

Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da donese potanje propise za provođenje odredaba ove točke.

2. Ukidaju se savezni propisi kojima je određena posebna namjena za pojedine prihode društvenih investicionih fondova.

Izuzetno od odredbe prethodnog stava ostaju na snazi propisi kojima su namijenjena sredstva u društvenim investicionim fondovima općina za financiranje razvitka distributivne mreže električne energije.

Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da utvrdi koje su odredbe pojedinih propisa u smislu stava 1 ove točke prestale važiti.

3. Fondovi iz stava 3 točke 1. ovog odjeljka mogu u tekućoj godini trošiti samo sredstva koja su ostvarili u prethodnim godinama.

Izuzetno od odredaba prethodnog stava može se u 1960. godini trošiti:

a) 20% sredstava fondova za puteve ostvarenih u toj godini;

b) 100 % u toj godini ostvarenih sredstava:

1) Općeg investicionog fonda;

2) Društvenih investicionih fondova narodnih republika, kotara i općina, kad se upotrebljavaju za davanje privrednim organizacijama zajmova za obrtna sredstva;

3) Fondova za kreditiranje stambene izgradnje;

4) Fondova za kadrove u privredi;

5) Dotacija danih fondovima u 1960. godini;

6) Anuiteta koji se uplaćuju u društvene investicione fondove političkoteritorijalnih jedinica na ime otplate investicionih zajmova danih iz sredstava federacije.

4. Za kotarske fondove za unapređivanje šumarstva može se u narodnoj republici izdvojiti najviše 50 % od cijene drveta na panju i prihoda od sporednih šumskih proizvoda i naplaćenih šumskih šteta. Republičkim društvenim planom odredit će se stope doprinosa fondovima po kotarima.

5. Iz doprinosa iz dohotka privrednih organizacija koji pripada društvenim investicionim fondovima općina, kotara i narodnih republika pripada društvenom investicionom fondu općine najmanje 15 %.

6. Sredstva društvenih investicionih fondova ostvarena u toku prijašnjih godina mogu se upotrebljavati za davanje zajmova za investicije u osnovna sredstva najviše do 75%, a za formiranje obrtnih sredstava najmanje 25% od ukupnog iznosa tih sredstava.

Savezno izvršno vijeće može propisati da su i privredne organizacije, banke, štedionice, državni osiguravajući zavodi, samostalne ustanove i drugi dužni, kad troše sredstva svojih fondova za investicije, da istovremeno prenesu u fond obrtnih sredstava odgovarajući iznos ili da ga izdvoje kao rezervu koju u toku godine mogu koristiti kao obrtna sredstva.

Odredbe stava 1 ove točke ne odnose se na:

1) sredstva Općeg investicionog fonda;

2) sredstva republičkih investicionih fondova;

3) sredstva društvenih investicionih fondova koja se daju za učestvovanje u troškovima investicija ili za garantne iznose po zajmovima odobrenim iz Općeg investicionog fonda;

4) sredstva dotacija koja društveni investicioni fondovi dobivaju od federacije;

5) sredstva društvenih investicionih fondova, formirana od razlika cijena električne energije i namijenjena za razvitak distributivne mreže.

7. Državni organi i ustanove, privredne i društvene organizacije, samostalne ustanove, banke i štedionice, kao i privredne komore i stručna udruženja, uplatit će kao prihod federacije 25% od sredstava koja koriste za izgradnju administrativnih i upravnih zgrada.

Odredba prethodnog stava ne odnosi se na izgradnju koja se vrši za potrebe Jugoslavenske narodne armije i sudova.

Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da donosi potanje propise za provođenje odredaba ove točke.

II. Opći investicioni fond

1. Sredstva Općeg investicionog fonda formiraju se:

— od prihoda od doprinosa iz dohotka privrednih organizacija koji pripada federaciji do visine od 23,6%;

— od prihoda od kamata na kredite za obrtna sredstva koja pripadaju federaciji do visine od 15,3%;

— od prihoda od inozemnih sredstava obračunatih po službenom tečaju, koji budu ostvareni u 1960. godini, a potječu od zajmova i drugih inozemnih aranžmana namijenjenih za financiranje investicija, i od prihoda od tečajnih razlika i razlika u cijenama uvezene opreme, koje razlike će se dodijeliti Općem investicionom fondu sa računa razlike u cijenama ostvarenim u poslovanju sa inozemstvom do visine od 100,0%;

— od drugih prihoda, koji po saveznim propisima pripadaju Općem investicionom fondu.

2. Sredstva Općeg investicionog fonda upotrebit će se:

A. za investicije za osnovna sredstva ukupno 278.000 milijuna dinara, i to:

1. U oblasti industrije i rudarstva	137.100	milijuna	dinara
od toga:			
vojna industrija	3.000	»	»
2. u oblasti poljoprivrede	59.000	»	»
3. u oblasti šumarstva	2.100	»	»
4. u oblasti građevinarstva	8.000	»	»
5. u oblasti saobraćaja	50.000	»	»
6. u oblasti trgovine, ugostiteljstva i turizma	13.300	»	»
7. u oblasti zanatstva	500	»	»
8. za ostale investicije	8.000	»	»

B. za davanje zajmova za obrtna sredstva ukupno 30 000 milijuna dinara.

3. Ako nije drukčije određeno odredbama ovog plana, Jugoslavenska investiciona banka i Jugoslavenska poljoprivredna banka upotrebit će sredstva iz prethodne točke:

1) za izvršavanje svojih obaveza po prije zaključenim ugovorima o zajmovima iz sredstava Općeg investicionog fonda;

2) za izvršavanje obaveza po zaključenim ugovorima o zajmovima čije je financiranje započeto iz dotacija danih iz sredstava federacije a nastavljeno iz sredstava Općeg investicionog fonda;

3) za odobravanje zajmova po prije objavljenim natječajima;

4) za odobravanje novih zajmova za rekonstrukcije, dovršavanje i izgrađivanje novih objekata prvenstveno onim zajmotražiocima koji svojom investicionom izgradnjom doprinose izvršavanju proizvodnih i drugih zadataka Društvenog plana privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine.

4. Po prethodnoj suglasnosti Saveznog izvršnog vijeća Jugoslavenska investiciona banka i Jugoslavenska poljoprivredna banka mogu neiskorištena sredstva Općeg investicionog fonda određena ovim planom za investicije u pojedinim oblastima i granama odnosno za pojedine namjene, upotrebiti za investicije određene u drugim oblastima i granama odnosno za druge namjene predviđene ovim planom.

5. Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da utvrdi smjernice i okvire do kojih banke, koje odobravaju investicione zajmove iz sredstava federacije, mogu ugovarati investicione zajmove sa investitorima za pojedine namjene suglasno Društvenom planu privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine.

6. Sredstva Općeg investicionog fonda predviđena za investicije u oblasti industrije i rudarstva upotrebit će Jugoslavenska investiciona banka prvenstveno:

1) za izvršavanje svojih obaveza u smislu točke 3. pod 1), 2) i 3) ovog odjeljka, a naročito za financiranje objekata čija se izgradnja može završiti u toku 1960. i 1961. godine;

2) za davanje novih zajmova i to samo za one namjene koje odredi Savezno izvršno vijeće;

3) za izvršenje svojih obaveza pod 1) ove točke i za davanje novih zajmova za investicije u privredno nerazvijenim područjima i to: na teritoriju Narodne Republike Makedonije do iznosa od 15.190 milijuna dinara, na teritoriju Narodne Republike Crne Gore do iznosa od 16.980 milijuna dinara i na području Autonomne Kosovsko-metohijske Oblasti do iznosa od 9.760 milijuna dinara. Potanju namjenu ovih zajmova odredit će Savezno izvršno vijeće na prijedlog republičkih izvršnih vijeća;

4) za davanje novih zajmova za privredni razvitak ostalih privredno nerazvijenih područja do iznosa od 4 milijarde dinara.

Ukupni iznos zajmova koji će se dati iz sredstava federacije, do završetka izgradnje objekata koji se financiraju iz sredstava predviđenih u prethodnom stavu, ne može premašiti 12 milijardi dinara.

Zajmovi iz prethodnog stava mogu se dati samo uz obavezno učešće narodnih republika u troškovima investicija. Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da propiše visinu učešća narodnih republika i donese potanje propise za davanje ovih zajmova.

7. Sredstva Općeg investicionog fonda predviđena za investicije u oblasti poljoprivrede upotrebit će Jugoslavenska poljoprivredna banka prvenstveno, i to:

1) iznos od 6.000 milijuna dinara za melioracione radove određene Zakonom o financiranju izgradnje hidrosistema Dunav-Tisa-Dunav, a iznos od 3.800 milijuna dinara za melioracione radove određene Zakonom o financiranju melioracionih radova u Narodnoj Republici Makedoniji;

2) iznos od 3.200 milijuna dinara za hidromelioracione radove, agromelioracije i druge investicije u poljoprivredi na području Autonomne Kosovsko-metohijske Oblasti;

3) iznos od 300 milijuna dinara za investicije u poljoprivredi na teritoriju Narodne Republike Crne Gore;

4) za davanje novih zajmova radi daljnje mehanizacije poljoprivrede i povećavanja stočarske proizvodnje, za podizanje novih i za rekonstrukciju postojećih plantažnih zasada, za smještaj i preradu poljoprivrednih proizvoda kod poljoprivrednih organizacija, za potrebe ribarstva i za otkup zemljišta.

8. Sredstva Općeg investicionog fonda predviđena za investicije u oblasti šumarstva upotrebit će Jugoslavenska investiciona banka za izvršavanje obaveza po prije zaključenim ugovorima, kao i za nove zajmove, i to prvenstveno za izgradnju šumskih puteva i nabavu opreme, a dijelom i za početna ulaganja u svrhu podizanja intenzivnih kultura velikog i brzog prirasta.

9. Sredstva Općeg investicionog fonda predviđena za investicije u oblasti građevinarstva upotrebit će se za financiranje mehanizacije građevinskih poduzeća i vodnih zajednica.

10. Sredstva Općeg investicionog fonda predviđena za investicije u oblasti saobraćaja upotrebit će Jugoslavenska investiciona banka u slijedeće svrhe:

1) Iznos od 25.800 milijuna dinara za financiranje bez obaveza vraćanja izgradnje novih i modernizacije postojećih željezničkih pruga; za nastavak radova na izgradnji luka i pristaništa općejugoslavenskog značaja koje odredi Savezno izvršno vijeće; za regulaciju plovnih puteva; za izgradnju aerodroma i nabavu opreme za nove i postojeće aerodrome; za izgradnju puteva od općeg jugoslavenskog značaja; za nabavu riječnih i jezerskih putničkih brodova, kao i za studije i projekte u saobraćaju;

2) Iznos od 24.200 milijuna dinara za davanje investicionih zajmova za nabavu željezničkih vozila, za izgradnju pomorskih brodova i vučnih, tovarnih i tehničkih plovnih objekata u riječnom saobraćaju, za nabavu vozila međugradskog i gradskog saobraćaja, za nabavu mehanizacije za luke i pristaništa, za proširivanje čvornih i glavnih automatskih telegrafsko-telefonskih centrala, kao i za izgradnju magistralnih (međunarodnih i unutrašnjih) telegrafsko-telefonskih i radio veza.

Iz sredstava za financiranje izgradnje bez obaveze vraćanja navedenih u ovoj točki pod 1) Jugoslavenska investiciona banka osigurat će iznos od 2.500 milijuna dinara za izgradnju puta »Bratstvo—jedinstvo« na teritoriju Narodne Republike Makedonije; 3.700 milijuna dinara za izgradnju puteva, željezničkih pruga i pomorskih luka na teritoriju Narodne Republike Crne Gore i 1.200 milijuna dinara za izgradnju puteva i željezničkih pruga na području Autonomne Kosovsko-metohijske Oblasti.

11. Sredstva Općeg investicionog fonda predviđena za investicije u oblasti trgovine, ugostiteljstva i turizma upotrebit će Jugoslavenska investiciona banka za davanje zajmova za izgradnju magazina i silosa za smještaj žitarica i državnih materijalnih rezervi, za izgradnju magazina za smještaj prehrambenih proizvoda, za moderniziranje postojećih i izgradnju novih konzumno-prerađivačkih kapaciteta, za rekonstrukciju i izgradnju ugostiteljskih objekata, za izgradnju komunalnih objekata u važnim turističkim centrima, kao i za nabavu suvremene opreme i transportnih sredstava za potrebe trgovine, ugostiteljstva i turizma.

12. Sredstva Općeg investicionog fonda predviđena za investicije u oblasti zanatstva upotrebit će se za izvršenje obaveza po prije zaključenim ugovorima i za davanje zajmova za nabavu uvozne opreme.

13. Jugoslavenska investiciona banka i Jugoslavenska poljoprivredna banka upotrebit će sredstva predviđena za pojedine oblasti privrede u točki 2. pod A ovog odjeljka i za davanje zajmova za nabavu motornih vozila i druge opreme domaće serijske proizvodnje najviše do iznosa od 15 milijardi dinara.

14. Sredstva Općeg investicionog fonda predviđena u točki 2. pod A odredba 8. ovog odjeljka, upotrebit će Jugoslavenska investiciona banka i za davanje dotacija društvenim investicionim fondovima, i to: Narodne Republike Makedonije u iznosu od 2.400 milijuna dinara i Autonomne Kosovsko-metohijske Oblasti u iznosu od 1.200 milijuna dinara.

Dotacije iz prethodnog stava upotrebit će se suglasno društvenim planovima korisnika dotacija, a u skladu sa Društvenim planom privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine. Bližu namjenu i način korištenja ovih sredstava propisuje na prijedlog republičkih izvršnih vijeća, Savezno izvršno vijeće.

15. Za investicione zajmove koji se odobravaju iz sredstava federacije radi poticanja privrednog razvoja narodnih republika Makedonije i Crne Gore i Autonomne Kosovsko-metohijske Oblasti, suglasno odredbama Glave VIII. Društvenog plana privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine, korisnici zajmova nisu obavezni položiti propisani iznos učešća u troškovima investicija.

Investitori iz prethodnog stava nisu obavezni položiti iznos propisanog učešća ni za ostale zajmove koje, pod uvjetima koji važe za te zajmove, dobiju u 1960. godini ili su ih dobili u prijašnjim godinama iz Općeg investicionog fonda. Taj iznos dat će se investitorima u vidu zajma iz sredstava Općeg investicionog fonda predviđenih u točki 2. pod A, odredba 8. ovog odjeljka.

Za zajmove koje investitori iz ove točke dobiju u 1960. godini ili su ih dobili u prijašnjim godinama iz Općeg investicionog fonda, garantni iznos osigurat će se iz sredstava Općeg investicionog fonda predviđenih u točki 2. pod A odredba 8. ovog odjeljka. Odredba ovog stava primijenit će se i na zajmove koji se odobravaju iz dotacija koje je Opći investicioni fond dao republičkim investicionim fondovima i Oblasnom investicionom fondu.

Iznos zajmova iz stava 1 ove točke, kao i sredstva garantnog iznosa iz stava 3 ove točke koja banka upotrebi za naplatu zajamčenih obaveza za te zajmove, uračunat će se u ukupni iznos sredstava koji se daje tim investitorima u smislu odredaba Glave VIII. Društvenog plana privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine.

Odredbe stava 1, 3 i 4 ove točke odnose se i na zajmove iz točke 3. pod 2) ovog odjeljka.

16. Anuiteti na iskorištene iznose zajmova koji su odobreni iz sredstava federacije i Općeg investicionog fonda na teritoriju narodnih republika Makedonije i Crne Gore i na području Autonomne Kosovsko-metohijske Oblasti od početka 1953. do kraja 1960. uplaćivat će se u društvene investicione fondove narodnih republika Makedonije i Crne Gore i Autonomne Kosovsko-metohijske Oblasti do konačne isplate tih zajmova.

17. Sredstva Općeg investicionog fonda predviđena za zajmove za obrtna sredstva privrednih organizacija, Jugoslavenska investiciona banka i Jugoslavenska poljoprivredna banka davat će zajmotražiocima čije je financiranje osnovnih sredstava vršeno iz sredstava Općeg investicionog fonda u cjelini ili djelomično, ili iz sredstava učešća privrednih organizacija i političkoteritorijalnih jedinica bilo da se u troškovima investicija učestvuje u cjelini ili djelomično. Ovi zajmovi davat će se i zajmotražiocima kojima su odobreni zajmovi za osnovna sredstva iz dotacija Općeg investicionog fonda društvenim investicionim fondovima političkoteritorijalnih jedinica.

Savezni Državni sekretarijat za poslove financija izvršit će raspodjelu sredstava predviđenih u točki 2. pod B. ovog odjeljka, koja će Jugoslavenska investiciona banka, odnosno Jugoslavenska poljoprivredna banka, upotrebiti za svrhe iz prethodnog stava.

18. Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da može propisati potanje smjernice za korištenje sredstava

Općeg investicionog fonda, a izuzetno odrediti i pojedine važnije objekte u okviru oblasti, grana i namjena za koje će Jugoslavenska investiciona banka i Jugoslavenska poljoprivredna banka osigurati sredstva za davanje investicionih zajmova.

G l a v a XVIII.

KREDITNA BILANCA

1. Kratkoročne kredite odobravat će banke u okviru opće kreditne bilance koju sastavlja Narodna banka.

Opću kreditnu bilancu Narodne banke odobrava Savezno izvršno vijeće.

2. Savezno izvršno vijeće može određivati posebne uvjete za pojedine kredite i zajmove.

G l a v a XIX.

SAVEZNI BUDŽET

Ukupni rashodi saveznog budžeta iznose 428.260 milijuna dinara.

Od ukupnih saveznih prihoda saveznom budžetu pripada:

1) 100% od poreza na promet koji pripada federaciji;

2) 76,4% od doprinosa iz dohotka privrednih organizacija koji pripada federaciji;

3) 100% od saveznog učešća u zajedničkim prihodima narodnih republika i narodnih odbora;

4) drugi prihodi predviđeni saveznim budžetom.

Budžetska rezerva saveznog budžeta iznosi 10.000 milijuna dinara.

G l a v a XX.

NERASPOREĐENA SREDSTVA I REZERVE

Od svih, ovim planom neraspoređenih prihoda, formiraju se privredne rezerve u visini od 42 milijarde dinara.

Sredstva iz prethodnog stava Savezno izvršno vijeće može upotrebiti za izvršavanje zadataka predviđenih ovim planom, a na osnovu posebnih odluka Savezne narodne skupštine.

Glava XXI.

MJERE ZA REGULIRANJE TRŽIŠTA

Savezno izvršno vijeće odnosno organ koga ono ovlasti može:

1) određivati prodajne cijene i način formiranja cijena proizvodima i uslugama;

2) donositi propise o evidenciji i kontroli cijena određenih proizvoda i usluga;

3) propisivati tarife za prijevoz putnika u zračnom saobraćaju, autosaobraćaju na međurepubličkim linijama i u unutrašnjoj plovidbi, poštansko-telegrafsko-telefonske tarife, kao i donositi propise o povlasticama u saobraćaju i o usklađivanju saobraćajnih tarifa i redova vožnje;

4) ograničavati nivo cijena i tarifa komunalne privrede, taksa i poreza na promet koje propisuju političkoteritorijalne jedinice, a koji utječu na troškove poslovanja privrednih organizacija ili na životni standard radnika i službenika.

G l a v a XXII.

ZAVRŠNE ODREDBE

I.

Društveni planovi općina, kotara i narodnih republika treba da budu u skladu s ovim društvenim planom i da strukturom ulaganja i drugim mjerama za razvoj privrede, društvenog standarda i osobne potrošnje pridonesu na svom području ostvarenju zadataka i predviđanja ovog plana.

Planovi privrednih organizacija treba da budu u skladu sa ciljevima i zadacima ovog društvenog plana, kao i planova narodne republike, kotara i općine. U tu svrhu potrebno je koordinirati rad privrednih organizacija preko vijeća proizvođača, privrednih komora, stručnih udruženja i zadružnih i drugih organizacija.

II.

Ovaj društveni plan važi od 1. siječnja 1960.

846.

U K A Z
O PROGLAŠENJU SAVEZNOG BUDŽETA ZA 1960. GODINU

Na osnovu člana 71. točka 2. Ustavnog zakona o osnovama društvenog i političkog uređenja Federativne Narodne Republike Jugoslavije i saveznim organima vlasti, proglašava se Savezni budžet za 1960. godinu sa Zakonom o Saveznom budžetu za 1960. godinu, koji je Savezna narodna skupština usvojila na sjednici Saveznog vijeća od 26. prosinca 1959. i na sjednici Vijeća proizvođača od 26. prosinca 1959.

P. R. br. 89

Beograd, 28. prosinca 1959.

Predsjednik Republike,
Josip Broz-Tito, v. r.

Predsjednik
Savezne narodne skupštine,
Petar Stambolić v. r.

Z A K O N
O SAVEZNOM BUDŽETU ZA 1960. GODINU

Član 1.

Savezni budžet za 1960. godinu sadrži:

	Dinara
prihode od — — — — — —	428.260,000.000.—
rashode od — — — — — —	428.260,000.000.—

Član 2.

Postavljenja novih službenika u saveznim organima mogu se vršiti samo na osnovu utvrđene sistematizacije radnih mjesta.

Savezno izvršno vijeće, može za pojedine savezne organe odrediti da se u okviru utvrđene sistematizacije radnih mjesta može postaviti samo određeni broj novih službenika.